

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом в.о. директора Департаменту архітектури, містобудування та земельних відносин Одеської міської ради – головного архітектора міста

від 25.12 2025 року № 53-ОД

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами містобудівного моніторингу містобудівної документації території міста Одеси за 2024 рік

Загальна частина

Відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Порядку проведення містобудівного моніторингу, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.09.2011 № 170 (зі змінами, внесеними наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 14.12.2021 № 333, який набув чинності 04.02.2022), та Постанови Кабінету Міністрів України від 1.09.2021 № 926 «Про затвердження Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації», Департаментом архітектури та містобудування Одеської міської ради проведено містобудівний моніторинг містобудівної документації території м. Одеси, а саме: Генерального плану м. Одеси, затвердженого рішенням Одеської міської ради від 25.03.2015 № 6489-VI.

Містобудівний моніторинг містобудівної документації м. Одеси за 2024 рік здійснюється з метою обґрунтування необхідності внесення змін до чинної містобудівної документації та оновлення даних містобудівного кадастру на місцевому рівні із залученням виконавчих органів та комунальних підприємств Одеської міської ради в межах їх повноважень, на підставі:

- Положення про інформаційну взаємодію служби містобудівного кадастру у складі управління архітектури та містобудування Одеської міської ради та базових постачальників кадастрової інформації, затвердженого рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради № 367 від 26.11.2015р.;

- Положення про інформаційні ресурси єдиної цифрової топографічної основи території міста Одеси (ЄЦТО), як складової частини системи баз даних містобудівного кадастру, затвердженого рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради №289 від 30.10.2014р.

У зв'язку з Указом Президента України від 24 липня 2022 року № 64/2022 щодо введення воєнного стану в країні, Постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 №263 «Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану» з метою захисту інформації, що обробляється в них, а також захисту державних інформаційних ресурсів значна

частина інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів недоступна у відкритому доступі, оскільки їх робота зупинена чи обмежена. Крім того, Міністерством цифрової трансформації України листом від 09.08.2022 № 1/06-2-6620 рекомендовано розпорядникам інформації не здійснювати публікацію окремих наборів даних під час дії воєнного стану, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835 «Про затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних». Таким чином, зазначений аналітичний звіт розроблявся на основі інформації, отриманої з відкритих джерел, враховуючи чинні обмеження.

Об'єкт містобудівного моніторингу - містобудівна документація: Генеральний план м. Одеси, затверджений рішенням Одеської міської ради від 25 березня 2015 року № 6489-VI.

Територія міста Одеси, загальна площа міста - 16 242 га.

Звітний період: 2024 рік, станом на 31.12.2024.

Інформування громадськості щодо початку підготовки аналітичного звіту проведено шляхом опублікування повідомлення на офіційному сайті міста Одеси: <https://omr.gov.ua/ua/announcement/242774/>.

Дата публікації 15 серпня 2025 року.

Прийом пропозицій громадськості проведено в період з **18 серпня 2025 року до 05 вересня 2025 року**. Пропозиції від громадськості, та результат їх розгляду наведені у додатку 2.

На етапі збору даних, що забезпечують отримання результатів містобудівного моніторингу, джерелом інформації щодо здійснення містобудівного моніторингу є відомості, що містяться:

- на місцевому рівні: в базах даних геоінформаційної системи (ГІС) містобудівного кадастру м. Одеси, які формуються згідно з Положенням про інформаційні ресурси єдиної цифрової топографічної основи території міста Одеси;

- Міської цільової програми розроблення містобудівної та іншої документації загальноміського значення у м. Одесі на 2023-2025 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 03 травня 2023 року № 1156-VIII;

- нормативно-правових актів з питань містобудівної діяльності;

- даних Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва (доступ до даних частковий);

- матеріалів виконавчої зйомки результатів завершеного будівництва, що містяться в ЄЦТО, електронних довідниках, реєстрах;

- джерел документованої інформації, що отримуються від юридичних та фізичних осіб відповідно до вимог законодавства;

- отриманих зауважень та пропозицій громадськості щодо необхідності здійснення моніторингу окремих об'єктів містобудування, а також до проекту аналітичного звіту за результатами містобудівного моніторингу (додаток 2).

При підготовки аналітичного звіту використані дані: Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації; Державної інспекції архітектури та містобудування України (ЄДЕССБ); Головного управління статистики в Одеській області; Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій; Департаменту екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради; Департаменту економічного розвитку Одеської міської ради; Департаменту освіти та науки Одеської міської ради; Департаменту транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради; Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради; Департаменту охорони здоров'я Одеської міської ради; Департаменту міського господарства Одеської міської ради; Київської районної адміністрації Одеської міської ради; Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради; Приморської районної адміністрації Одеської міської ради; Пересипської районної адміністрації Одеської міської ради; Управління капітального будівництва Одеської міської ради; Управління державного архітектурно-будівельного контролю Одеської міської ради; Управління інженерного захисту території міста та розвитку узбережжя Одеської міської ради; Управління державного архітектурно-будівельного контролю Одеської міської ради; КП «Одеспроект» Одеської міської ради; КП «ТПО» Одеської міської ради.

Також, було використані дані Звітів структурних підрозділів Одеської міської ради та Одеської обласної державної адміністрації за 2024 рік.

Інформація не надана: АТ «ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»; Департаментом охорони здоров'я Одеської міської ради; Приморською районною адміністрацією Одеської міської ради.

Терміни та посилання, що вживаються в цьому звіті:

ОМР - Одеська міська рада

ВК ОМР – виконавчий комітет Одеської міської ради;

ГІС - геоінформаційна система

Інтернет-ресурс (офіційний веб-сайт), що містить геоінформаційні дані щодо чинної містобудівної документації: <http://ombk.omr.gov.ua/kadastr>

ЄЦТО - Єдина цифрова топооснови м. Одеси (формується на підставі рішення виконавчого комітету Одеської міської ради № 289 від 30.10.2014 р. «Про затвердження Положення про інформаційні ресурси єдиної цифрової топографічної основи території міста Одеси як складової частини системи баз даних містобудівного кадастру»).

Розділ 1. "Топографічний моніторинг", що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- здійснення оновлення баз топографічних даних (оновлення топографічної основи території);

- змін на місцевості, що створюють необхідність оновлення баз топографічних даних.

Графічні матеріали Генерального плану м. Одеси, затвердженого рішенням Одеської міської ради від 25 березня 2015 року № 6489-VI; та плану зонування територій (зонінгу) м. Одеси, затвердженого рішенням Одеської міської ради від 19.10.2016 р. № 1316-VII, розроблені на картографічній основі в цифровій формі

як набори профільних геопросторових даних у державній геодезичній системі координат УСК-2000. Картографічна основа М1:2000 виконана Державним науково-виробничим підприємством «Геосистема» (м. Вінниця, 2012р.).

Детальні плани території, що затверджені за період реалізації Генерального плану та плану зонування територій (зонінгу) м. Одеси, станом на 31.12.2024 рік виконані на картографічній основі в цифровій формі як набір профільних геопросторових даних у державній геодезичній системі координат УСК-2000 (загальна кількість 45). Використовувалась картографічна основа М1:2000 (розроблена в 2012р. Державним науково-виробничим підприємством «Геосистема»), та картографічна топооснова міста М 1:2000 в державній системі координат УКС 2000 (МСК-51) (розроблена в 2017 р. ООО «Аналітика»).

По результатам проведення топографічного моніторингу виявлено:

- Топографічні бази ГІС містобудівного кадастру м. Одеси розміщені на ресурсах Єдиної цифрової топооснови м. Одеси (ЄЦТО), як складової частини системи баз даних містобудівного кадастру. Оновлення баз топографічних даних здійснюється постійно, головним чином оновлюються геодезична зйомка М 1:500 (у растровому відображенні) раз у квартал (оновлення топографічної основи території міста) на базі відомостей Комунального підприємства «Одеське міське проектно-виробниче бюро архітектури та містобудування» Одеської міської ради (далі – КП «ОДЕСПРОЕКТ»).

- Картографічна топооснова міста М 1:2000 в державній системі координат УКС 2000 (МСК-51) була розроблена 2017 р. ООО «Аналітика» та завантажена в ЄЦТО у 2018 р. З того часу відбулися значні зміни в топології міста, але коригування топооснови міста за тими змінами було не суттєвим, за наявними матеріалами, які надходили в ЄЦТО від КП «ОДЕСПРОЕКТ», інших виконавців топогеодезичних вишукувань та відомостей, що містяться на ресурсах Національної інфраструктури геопросторових даних (НІГД).

Висновок щодо розділу 1. "Топографічний моніторинг":

1. Станом на кінець 2024 р. топогеодезична основа міста неактуальна та потребує оновлення.

2. Пропонується виконати оновлення топогеодезичні основи м. Одеси в рамках реалізації заходів Міської цільової програма розроблення містобудівної та іншої документації загальноміського значення у м. Одесі на 2023 - 2025 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 03 травня 2023 року № 1156-VIII; з урахуванням рішення Одеської міської ради від 02.07.2025 № 3177-VIII «Про продовження строку виконання та внесення змін до Міської цільової програми розроблення містобудівної та іншої документації загальноміського значення у м. Одесі на 2023 - 2025 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 03 травня 2023 року № 1156-VIII» (до 2028 року).

Розділ 2. "Моніторинг навколишнього середовища", що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- стану довкілля, узагальнених обсягів природно-ресурсного потенціалу, рівня та умов його використання;

- характеристик природної та техногенної безпеки;

- екологічного та санітарно-гігієнічного стану земель, водного та повітряного басейнів, рівнів шумового, електромагнітного та радіаційного забруднення;
- наявності та площ небезпечних зон відвалів породи гірничодобувних підприємств, вугільних шахт, зон катастрофічного затоплення, затоплення паводковими водами, районів імовірних провалів та зсувів, а також динаміки цих процесів;
- результатів інженерних, геологічних і гідрологічних вишукувань та відомостей про наявність корисних копалин і підземних вод;
- несприятливих гідрометеорологічних явищ: лавин, селів, рівня поверхневих вод;
- стану здоров'я населення та впливу навколишнього природного середовища на здоров'я населення;
- наслідків реалізованих проєктних рішень містобудівної документації для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Стан довкілля, узагальнених обсягів природно-ресурсного потенціалу, рівня та умов його використання

Відповідно до чинного законодавства України охорона навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини - невід'ємна умова сталого економічного та соціального розвитку України.

Місто Одеса - це один із потужних економічних регіональних центрів країни, її «морські ворота», та має різноманіття природних і соціально-економічних умов міста, вигідне економіко-географічне розташування території, багаті рекреаційні ресурси сприяли розвитку багатопрофільного, достатньо складного промислово-господарського комплексу з транспортно-розподільчими функціями, розвиненими галузями соціальної сфери в поєднанні з наявною курортною інфраструктурою та потенційно перспективною індустрією туризму. Як, водночас, і місто-курорт, і великий промисловий центр, в якому сконцентрована вся транспортна розв'язка (автомобільна, залізнична, морська), Одеса зазнає серйозного антропогенного навантаження, яке необхідно знижувати за рахунок скорочення викидів підприємств і, першочергово, автомобільного транспорту, який становить переважну більшість від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я від 40 % до 50 % захворювань людини нині пов'язані зі зростанням антропогенного навантаження. За даними Міністерства охорони здоров'я України науковою основою державних профілактичних заходів, спрямованих на зберігання і зміцнення здоров'я населення, є гігієнічний прогноз можливих наслідків впливу несприятливих чинників навколишнього середовища для здоров'я населення. В таких умовах відбувається виникнення екологічно загострених проблем у сферах охорони прибережної зони, атмосферного повітря, водних ресурсів, управління відходами тощо.

Розвиток та збереження зелених насаджень

Зелені насадження завжди були неодмінною обов'язковою складовою частиною містобудівного каркасу Одеси. Заходи із збереження зелених насаджень завжди визначалися одними із пріоритетних у сучасних тенденціях розвитку території міста.

Значну питому вагу зелених насаджень міста складають сквери, парки та дендропарки. Цей потенціал використовується для покращення міського середовища, що в свою чергу значно поліпшує туристичну привабливість міста. Але значна кількість об'єктів зеленої зони загального користування пройшла тривалий час формування. Наслідком цього стало існування на об'єктах озеленення аварійних і сухостійних дерев, що підлягають видаленню. Крім того, через пошкодження дерев шкідниками та хворобами втрачається естетична та санітарно-гігієнічна функція міських насаджень. З огляду на вартість вакцинації дерев потрібно поступово змінювати їх іншими більш стійкими до міського довкілля видами/породами.

Функції з розвитку та збереження зелених насаджень покладено на Комунальне підприємство «Міськзелентрест».

З метою інвентаризації зелених насаджень, ведення автоматичної нумерації дерев та визначення їх ОРЗ-координатів в місті створено онлайн-платформу для розміщення інформації про зелені зони міста. Інтерактивна карта зелених насаджень дозволяє систематизувати роботу з контролю за зеленими зонами міста, відстежувати кількість та якість дерев і приймати стратегічні рішення в питаннях розвитку зеленого будівництва в Одесі.

Інтерактивна карта зелених насаджень дозволяє систематизувати роботу з контролю за зеленими зонами міста, відстежувати кількість та якість дерев і приймати стратегічні рішення в питаннях розвитку зеленого будівництва в Одесі (<https://greencity.omr.gov.ua/>).

Також особлива увага приділяється розвитку та збереженню об'єктів природно-заповідного фонду на території міста, серед яких ботанічний сад, зоологічний парк, 29 пам'яток природи місцевого значення, 12 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва місцевого значення та геологічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Одеські катакомби».

Відповідно до положень Закону України «Про природно-заповідний фонд України» у 2024 році Департаментом екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради забезпечено розробку проекту «Утримання та реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Дендропарк Перемоги» (затверджено рішенням Одеської міської ради від 26 червня 2024 року № 2218-VIII) та проекту «Утримання та реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення «Парк ім. Шевченка» (затверджено рішенням Одеської міської ради від 18 вересня 2024 року № 2376-VIII).

Характеристики природної та техногенної безпеки

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я від 40% до 50% захворювань людини нині пов'язані зі зростанням антропогенного навантаження. За даними Міністерства охорони здоров'я України науковою основою державних профілактичних заходів, спрямованих на зберігання і зміцнення здоров'я

населення, є гігієнічний прогноз можливих наслідків впливу несприятливих чинників навколишнього середовища для здоров'я населення. В таких умовах відбувається виникнення екологічно загострених проблем у сферах охорони прибережної зони, атмосферного повітря, водних ресурсів, управління відходами тощо.

Управління відходами

Забруднення навколишнього природного середовища відходами виробництва та життєдіяльності населення набуває все більшої гостроти та призводить до навантаження на довкілля.

Відсутність ефективної системи запобігання утворенню та управління відходами на рівні міста зумовлює накопичення їх значної кількості у місцях захоронення, що призводить до негативного впливу па довкілля, забруднення його основних компонентів: землі, водних ресурсів та атмосферного повітря, погіршення умов проживання населення.

Наразі несанкціоновані сміттєзвалища є великою проблемою не тільки для міста Одеси, а й для людства в цілому, та є одним із основних джерел забруднення навколишнього середовища і кількість їх щороку зростає. За останніми наявним даними статистичної звітності за 2020 рік, загальний обсяг утворення відходів у м. Одесі складає близько 228,0 тисяч тонн на рік.

Побутові відходи, які утворюються в місті Одесі, вивозяться на єдиний діючий полігон міста ТПВ-1 «Дальницькі кар'єри». Відходи, що потрапляють на полігон, є неоднорідними, не оброблюються та мають неоднорідне походження. Отруйні речовини та гази, що утворюються внаслідок перегнивання відходів, потрапляють до підземних вод та в атмосферне повітря. Підземні води, у свою чергу, потрапляють до моря.

Побутові відходи є джерелом ускладнення санітарно-епідеміологічної ситуації на території міста, особливо щодо гострих інфекцій і паразитарних хвороб. Управління побутовими відходами, що утворилися в результаті життєдіяльності населення міста Одеси, є однією з найгостріших екологічних проблем у сфері комунального господарства.

Є необхідність вирішення проблеми у роздільному збиранні відходів. Для впровадження сортування та роздільного збирання відходів необхідно постійно інформувати мешканців міста щодо необхідності здійснення таких операцій, починаючи з дітей молодшого віку. Вирішення проблеми рециклінгу відходів шляхом впровадження роздільного збирання відходів у місті забезпечить чисте довкілля, впровадить дбайливе ставлення мешканців до навколишнього середовища.

Також, слід згадати про заклади охорони здоров'я, які є постійним джерелом утворення медичних відходів, що несуть загрозу навколишньому природному середовищу та здоров'ю людини. Наявність у складі медичних відходів інфікованого і токсичного матеріалу визначає їх як найбільш небезпечні в санітарно-гігієнічному, епідеміологічному і екологічному аспектах.

У результаті діяльності підприємств та інших об'єктів міської інфраструктури за попередні роки утворювалися відходи усіх видів, відносно яких повинні здійснюватися операції з управління відходами.

При цьому, не зважаючи на ту частку відходів, які піддавалися операціям з управління відходами, зберігається тенденція щодо збільшення їх обсягу.

Динаміка утворення та управління відходами усіх видів

Роки	Утворено	Утилізовано	Спалено	Видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти	Накопичено протягом експлуатації у місцях видалення відходів па кінець року
2017	423 139,7	620,7	7426,5	424 859,3	10 597 427,7
2018	404 790,3	940,2	8725,8	400 891,5	10 998 319,1
2019	390 722,9	929,8	6167,5	445 132,7	11 443 451,8
2020*	227 680,0	1497,1	5478,1	470 997,5	12 043 257,2

* Джерело: Головне управління статистики Одеської області

- інформація по містах обласного значення та районах не формується окремо з моменту набрання чинності постанови Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № «Про утворення та ліквідацію районів».

Головною причиною незадовільного стану управління відходами як в Україні в цілому, так і в місті Одесі зокрема, є відсутність цілісної системи вирішення проблеми, де головним критерієм успішності є постійне зменшення кількості відходів, що захоронюються, тобто тих, що розміщуються на полігонах і не задіяні у операціях з відновлення та рециклінгу.

Протягом 2024 року Департаментом екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради активно проводилась робота в напрямку з перевезення та видалення відходів на території м. Одеси, власник яких не встановлений.

За результатами виконання відповідних заходів ліквідовано несанкціоновані сміттєзвалища в районі вул. Левітана, 36а/1 та на перехресті вул. Наливної та вул. 4-ї Лінії. З територій вказаних земельних ділянок загальною площею 8500 кв.м вивезено 3410 куб.м будівельних та побутових відходів на полігон твердих побутових відходів «Дальницькі кар'єри».

В умовах дії на території України правового режиму воєнного стану відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Кабінетом Міністрів України прийнято ряд постанов, зокрема від 19 квітня 2022 р. № 473 «Про затвердження Порядку виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд», від 19 квітня 2022 р. № 474 «Про затвердження Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів», від 27 вересня 2022 р. № 1073 «Про затвердження Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України», якими введений термін «відходів від руйнувань», а також встановлений порядок управління ними та організації місць їх тимчасового зберігання.

Рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 23.02.2023 № 54 «Про заходи із забезпечення належного поводження з відходами, що утворились

у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків», визначено місцем тимчасового зберігання відходів, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків (відходів від руйнувань), територію звалища ТПВ-2 в районі кар'єру цементного заводу.

Рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 28.11.2024 № 949 призначено Департамент екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради уповноваженим органом Одеської міської ради з організації та координації управління відходами від руйнувань.

Станом на 31 грудня 2024 року Департаментом екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради опрацьовувалися питання організації та координації управління відходами від руйнувань на території міста Одеси, направлені на запобігання і зменшення негативного впливу таких відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, а також щодо належної організації місця тимчасового зберігання відходів від руйнувань.

Станом на 01.01.2025 в місці тимчасового зберігання відходів, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків (відходів від руйнувань), на території звалища ТПВ-2 в районі кар'єру цементного заводу, зберігається 144225,51 тоне та 2132,5 куб. м відходів від руйнувань.

Висновок: У зв'язку із набранням з 09.07.2023 чинності Закону України «Про управління відходами», необхідно здійснювати реорганізацію системи врегулювання відносин, пов'язаних із запобіганням утворенню та з управлінням відходами, що утворюються на території міста, згідно нових норм законодавства.

Екологічний та санітарно-гігієнічний стан земель, водного та повітряного басейнів, рівнів шумового, електромагнітного та радіаційного забруднення.

Атмосферне повітря

Наявність промислових та автотранспортних джерел забруднення зумовлює значне навантаження на повітряне середовище великих міст, одним з яких і є Одеса. У попередні роки найбільшого внеску до забруднення повітря міста вносили пересувні джерела, проте наразі точно визначити відсоткове переважання викидів автотранспорту над викидами, що здійснюють стаціонарні джерела забруднення неможливо, оскільки починаючи з 2016 року інформація щодо викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами розраховується тільки у розрізі Україна/регіон в цілому, без визначення міст.

Щодо стаціонарних джерел, найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства, які постачають електроенергію, газ, пару та кондиційоване повітря та підприємства переробної промисловості. Причинами надмірних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є: робота підприємств в умовах зношеності основних фондів, недосконалості технологічних процесів базових галузей промисловості,

недостатня забезпеченість останніх очисними спорудами для уловлювання та утилізації забруднюючих речовин, введення в дію нових підприємств. Необхідно відмітити той факт, що, з одного боку, Одеса є великим портовим, та одним з найбільших промислових міст України, а з іншого боку - одним з курортно- туристичних центрів України. Перше формує високе техногенне навантаження на повітряний басейн, а друге - високі вимоги до якості стану атмосферного повітря.

Кліматичні особливості Одеського регіону, значне збільшення автомобільного парку, його старіння та поганий стан доріг, збільшення інтенсивності потоку на дорогах стали причиною високого рівня забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту.

У 2024 році здійснено «Оцінку сучасного екологічного стану повітряного басейну м. Одеса шляхом систематизації вихідних даних. Проведення аналітичних досліджень на основі вихідних даних».

Основними стаціонарними джерелами забруднення атмосферного повітря Одеської агломерації є: АТ «Одесагаз», філія «Інфоксводоканал», Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси», ГОВ «Айсал», ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель», АТ «Одеська ТЕІ І», ТОВ «Цемент», АТ «Ексімнафтопродукт», ГрЛТ «Виробниче Об'єднання «Стальканат-Сілур», ГОВ «Одеська паляниця», ГОВ «Одеса-хліб».

Спостереження за станом атмосферного повітря міста здійснюється 8 стаціонарними постами, 7 з яких розташовані в найбільш забруднених районах міста (промислові зони і транспортні розв'язки), 1 - в курортній зоні (Французький бульвар).

Для отримання об'єктивної оцінки про забруднення атмосферного повітря у місті придбана пересувна муніципальна екологічна лабораторія, яка здійснює постійний моніторинг атмосферного повітря в затверджених точках контролю, розташованих на перетині транспортних магістралей міста, на кордонах санітарно-захисних зон потенційно небезпечних об'єктів м. Одеси, в прибережній зоні, а також в парках і скверах, з автоматичним відбором проб і вимірами концентрацій газоаналізаторами (по 8 інгредієнтів - діоксиду азоту, оксиду вуглецю, озону, аміаку, пилу, сірководню, діоксиду сірки та сумарних вуглеводнів).

За результатами спостережень у встановлених пунктах на території міста періодично фіксуються незначні перевищення сумарних вуглеводнів і сірководню.

Джерела забруднення атмосферного повітря станом на 2022-2023-2024 роки

	Визначення	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік*	2023-2024 роки
	Загальна кількість підприємств, ІЩО здійснюють викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря, од	166	136	113	116	**

	Загальна кількість (одиниць) діючих дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, об'єкт якого належить до:	307	264	268	254*	**
	першої групи	0	0	0	0	**
	другої групи та третьої групи	77+230	58+ 206	30+238	24+230*	**
Г	Кількість зареєстрованих транспортних засобів, од з них такі, що належать:	Інформація відсутня (статистика не ведеться ГУ статистики в Одеській області та надана окремо для агломерації «Одеса»)				
	юридичним особам, од фізичним особам, од.					
	Протяжність автомобільних доріг, тис. км	-	821,08	821,08	821,08	821,08
	з них з твердим покриттям	-	821,08	821,08	821,08	821,08
	Інші джерела забруднення, од кількість аеропортів	-	-	-	-	-
	кількість морських/річкових портів	1	1	1	1	1
	кількість об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів	14	14	14	14	14
	Природні джерела (за наявності)	-	-	-	-	-

* *Остаточні дані за 2022 рік, дані будуть оприлюднені Головним управлінням статистики в Одеській області, після завершення терміну для подання статистичної та фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».*

- *Інформація відсутня, згідно Закону України від 03.03.2022 №2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» статистична та фінансова звітність подається протягом 3-х місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи.*

Інформація про забруднення атмосферного повітря

Визначення	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік**	2023-2024 роки***
Загальний обсяг викидів забруднювальних речовин, тис. т	статистика для агломерації «Одеса»				
Викиди забруднювальних речовин від стаціонарних джерел (тис. т) всього, у тому числі:	20120,9	25381,8	21721,0	17171,74	** **
діоксид сірки	206,8	157,9	160,7	106,04	***
діоксид азоту та оксиди азоту	610,2	560,5	585,5	470,6	** **
оксид вуглецю	1533,1	1540,6	1551,2	816,19	** **

речовини у вигляді суспендованих твердих	485,0	393,7	425,5	321,34	*
метали та їх сполуки	0,2	0,3	0,2	0,137	**
з них:					**
миш'як	-	-	-	-	**
кадмій та його сполуки	-	-	-	-	**
свинець та його сполуки	0,1	0,2	0,1	0,028	**
ртуть та його сполуки	0,0	0,0	0,0	0,009	**
нікель та його сполуки	0,1	0,1	0,1	0,1	
Викиди забруднювальних речовин від пересувних джерел, тис. т*	-	-	-	-	-

- в межах агломерації Одеса жодним суб'єктом моніторингу атмосферного повітря не здійснюється облік викидів забруднювальних; речовин від пересувних джерел, починаючи з 2016 р. інформація розраховується у розрізі Україна/регіон в цілому, без визначення міст.

* Остаточні дані за 2022 рік, дані будуть оприлюднені Головним управлінням статистики в Одеській області, після завершення терміну для подання статистичної та (фінансової звітності, встановленого Законом України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни».

**Інформація відсутня, згідно Закону України від 03.03.2022 №2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» статистична та фінансова звітність подається протягом 3-х місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документи.

Якість атмосферного повітря в місті Одеса.

Моніторинг за станом атмосферного повітря у м. Одеса здійснювався пересувною екологічною лабораторією КП «Муніципальний центр екологічної безпеки» Одеської міської ради в затверджених точках контролю, розміщених на перехрестях транспортних магістралей міста, на кордонах санітарно-захисних зон потенційно-небезпечних об'єктах м. Одеси, в прибережній зоні, а також в парках і скверах, відповідно до затвердженого плану графіку.

За інформацією Гідрометеорологічного центру Чорного та Азовського морів екологічна обстановка у багатьох районах міста Одеси залишалась незадовільною, а концентрація деяких шкідливих речовин перевищувала граничнодопустимі. Однією з причин забруднення є використання багатьма підприємствами та приватними підприємцями електрогенераторних установок внаслідок тривалої відсутності електропостачання у місті.

Найбільший рівень забруднення повітря основними та специфічними речовинами спостерігався у північній та північно-західних промислових зонах міста.

Рівень забруднення повітря у м. Одеса (ІЗА= 9,61) вищий за середній по Україні (ІЗА по Україні дорівнює 7,1). Високий рівень обумовлений значним рівнем забруднення повітря формальдегідом (ІЗА = 4,97), пилом (ІЗА = 1,33), діоксидом азоту (ІЗА = 1,27), сажею (ІЗА = 1,04), фенолом (ІЗА = 1,00).

Середній вміст формальдегіду у 3,0 рази перевищує середньодобову граничнодопустиму концентрацію, діоксиду азоту - 1,25 рази, пилу - 1,3 рази, фенолу, сажи - 1,0 рази, діоксид сірки, фториду водню - 0,8 раз, оксид вуглецю - 0,9 раз, оксиду азоту - 0,5 раз.

В цілому по місту порівняно з 2023 роком загальний рівень забруднення станом на 2024 рік трохи зменшився. Спостерігалось незначне зменшення концентрацій діоксиду сірки, діоксиду і оксиду азоту, сірководню, фториду водню, фенолу, формальдегіду. Концентрації пилу, оксиду вуглецю, сульфатів, сажі мали рівний хід.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 для визначення радіаційної обстановки запроваджено щоденний моніторинг експозиційної дози гамма-випромінювання на території м. Одеси.

У м. Одесі було встановлено 30 контрольних точок. В районних центрах виміри проводилися у містах проживання і відпочинку населення не менше ніж у 10 контрольних точках населеного пункту.

Середні значення потужності експозиційної дози гамма-випромінювання коливаються від 0,07 до 0,15 мкЗв/годину, що не перевищує допустимі рівні.

Радіаційний фон на території області складає 11-14 мкР/год., що відповідає природному фону багаторічних спостережень.

Водні ресурси

Чорноморське узбережжя в районі міста Одеси є унікальним комплексом рекреаційних ресурсів, який доповнюється об'єктом природно-заповідного фонду загальнодержавного значення - Куяльницьким лиманом.

Прибережна зона - це майже суцільна смуга пляжів, довжина яких становить понад 20 км, та 35 одиниць берегозахисних споруд у вигляді штучних піщаних пляжів від пляжу «Ланжерон» до мису «Великий Фонтан».

Основою життя та здоров'я людей і тварин є чиста вода. Головним джерелом центрального водопостачання міста Одеси є поверхневий водозабір з р. Дністер. Очищення поверхневої води проводиться па єдиному водоочисному комплексі «Дністер» потужністю 820 гис.м³/добу з водозабором біля м. Біляївки Одеської області.

Необхідність водопостачання міста Одеса за даними філії «Інфоксводоканал» Товариства з обмеженою відповідальністю «Інфокс» погребує 240000м³/куб на добу. Потреба у питній воді становить 2400 м³/куб на добу.

Існуючі 16 бюветних комплексів на території міста забезпечують загальний обсяг питної води у кількості 240 м³/куб на добу.

Водовідведення стічних вод від споживачів міста Одеси на очисні споруди СБО «Північна» і СБО «Південна» здійснюється за допомогою міської системи централізованого водопостачання.

Потужність міських очисних споруд - 219 млн м³, загальна протяжність системи водовідведення міста становить 730,08 км.

Системи водовідведення прокладені на глибині 2 - 13 м, протяжність напірних колекторів - 689,14 км.

Технічний стан практично всіх каналізаційних очисних споруд потребує їх модернізації або реконструкції.

За даними Головного управління статистики в Одеській області основним водокористувачем-забруднювачем поверхневих водних об'єктів є філія «Інфоксводоканал» Товариства з обмеженою відповідальністю «Інфокс».

Крім того, потребує вирішення загальна проблема забруднення Чорного моря зливовими стоками північного району міста, а саме: скидання неочищених зливових стоків житлового масиву Пересипського району через Крижанівську балку у Чорне море; водовідведення узбережжя від курортно-пляжного комплексу «Аркадія» до 16-ї ст. Великого Фонтану та підтоплення і засмічення Чорноморської балки.

Наявність та площа небезпечних зон відвалів породи гірничодобувних підприємств, вугільних шахт, зон катастрофічного затоплення, затоплення паводковими водами, районів імовірних провалів та зсувів, а також динаміки цих процесів

На сьогодні існує низка проблемних питань щодо підтоплення території м. Одеси. На площі більше 50 % території міста ґрунтові води знаходяться на глибині 2,0 - 5,0 м. З кожним роком становище продовжує погіршуватися, площа підтоплення збільшується. Відмічається подальший підйом рівня ґрунтових вод, особливо інтенсивний на нещодавно освоєних територіях (житлові масиви Пересипського, Київського районів тощо), де швидкість підйому сягає 0,5 - 1,0 м за рік.

Також проблемним питанням є зсувні процеси, обумовлені широким спектром причин, серед яких підробленість територій підземними виробками та їх руйнування. Підземні катакомби м. Одеси, що сформувалися внаслідок видобування вапняків, одні з найбільших у світі. Останніми десятиріччями спостерігається погіршення їх гірничотехнічного стану у зв'язку із давністю каменярень та зростаючим техногенним впливом на геологічне середовище території міста. Особливе місце в розвитку зсувів посідає морське узбережжя та схили лиманів.

З метою вирішення проблемних питань засмічення акваторії Чорного моря та зниження факторів антропогенного впливу на водні ресурси Департаментом екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради здійснювався моніторинг якості води дренажних штолень з метою розробки проекту улаштування споруд для збирання, очищення та використання у системі резервного водопостачання. З травня по грудень 2024 року здійснювались щомісячні вимірювання води 7 дренажних штолень.

Також розпочата розробка техніко-економічного обґрунтування реконструкції (будівництва) мереж водовідведення щодо охорони вод прибережної смуги Чорноморської балки в місті Одесі з урахуванням існуючого стану.

Результати інженерних, геологічних і гідрологічних вишукувань та відомостей про наявність корисних копалин і підземних вод

Геологічна та гідрологічна ситуація міста обумовлена наявністю і розвитком природних небезпечних інженерно-геологічних процесів - підтоплення земель ґрунтовими водами, зсуви, обвали та осипи, осідання (провалля) земної поверхні.

Найбільш небезпечними для міста є процеси підтоплення територій ґрунтовими водами, підвищення рівня яких спостерігається в зонах малоповерхової індивідуальної житлової забудови на територіях мікрорайонів

«Курсаки», «Куяльник», «Крива балка», «Лиманчик», «Жевахова гора» та інші. В значній ступені зазнають підтоплення ґрунтовими водами території селища Котовського та мікрорайону Таїрова.

Небезпечна гідрологічна ситуація склалася в районі житлової забудови «Пересип», де рівень ґрунтових вод практично встановлено на земній поверхні. На території «Пересипі» рівень ґрунтових вод гідравлічно пов'язаний з гідрологічним режимом Чорного моря, Куяльницьким та Хаджибейським лиманами.

Хаджибейська дамба стримує підпір рівня Хаджибейського лиману, яка знаходиться у незадовільному технічному стані. При аномально високому паводковому рівні існує загроза її руйнування з катастрофічним затопленням території «Пересипі».

Наявність випадків зміщення ґрунтових мас уздовж узбережжя Чорного моря засвідчує, що в місті мають місце зсувні процеси. Загальна площа розповсюдження зсувних зон на території міста складає 290 га, з них активних 178 га.

Протяжність зсувних та зсувонебезпечних схилів Чорноморського узбережжя складає 19 км, з них 13 км закріплені системою берегозахисних споруд першої та другої черг. Складна геологічна ситуація утворилась на незакріпленій ділянці Чорноморського узбережжя від мису В. Фонтан до села Чорноморка. Зсуви та обвали мають поширення по схилам балок, по тальвегу, в які здійснюється розвантаження поверхневого стоку та короткотермінове затоплення території при надмірних атмосферних опадах.

Карст на території міста не розвинутий. Однак міська територія має під собою розгалужену систему штучних підземних виробок, площа яких складає 665 га. Загальна довжина виробок в пласті понтичних вапняків (катакомб) в межах міста досягає 120 км. Катакомби частково затоплені підземними водами. В зв'язку з зниженням технічного стану «катакомб» існують випадки провалу денної поверхні, такі процеси поширені у мкр. «Крива балка» та інших.

На території міста експлуатується багато артезіанських свердловин на постачання питної води з сарматського водоносного горизонту.

Іншим джерелом постачання технічної води потенційно можуть бути дренажні води зі штолен протизсувної системи міста Одеси.

За інформацією із Щорічної доповіді про стан навколишнього природного середовища Одеської області у 2024 року Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, відповідно до Положення про Державну службу геології та надр України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1174, Держгеонадра серед іншого організовує і координує роботу з моніторингу мінерально-сировинної бази, геологічного середовища та підземних вод і відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля», від 13.06.2024 № 684 «Деякі питання функціонування державної системи моніторингу довкілля та її підсистем», від 13.06.2024 № 685 «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу геологічного середовища» та від 19.09.2018 № 758 «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод» і є суб'єктом державної системи моніторингу довкілля (зокрема підземні води, масиви підземних вод). Зазначені

роботи виконують регіональні геологічні підприємства та дочірні підприємства ПрАТ НАК «Надра України» на замовлення Держгеонадр. Але, у 2022-2025 роках роботи щодо моніторингу геологічного середовища Одеського регіону не проводилися у зв'язку з відсутністю фінансування з державного бюджету Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року.

Екзогенні геологічні процеси. Абразійно-зсувні процеси.

Визначення можливого розвитку надзвичайних ситуацій від екзогенних геологічних процесів на об'єктах господарчої інфраструктури проводилося шляхом інспекційних виїздів. У 2024 році були проведені інспекційні обстеження ділянок можливого виникнення надзвичайних ситуацій в межах м. Одеси.

За даними робіт з моніторингу небезпечних екзогенних геологічних процесів, у тому числі і поширення абразійно-зсувних процесів на окремих ділянках узбережжя м. Одеси, за останній час відмічається посилення процесів зсувних деформацій як на ділянках з природними умовами формування процесу, так і на окремих локальних ділянках, де було проведено будівництво комплексу берегоукріплювальних та протизсувних заходів. Ці деформації викликані посиленням впливу на зсувний схил антропогенного фактора (техногенного навантаження на зону морського узбережжя), наслідком чого є посилення інтенсивності проявів небезпечних інженерно-геологічних процесів на схилі, який перебуває в режимі «граничної рівноваги».

- ділянка в Аркадії, вул. Ак. Курчатова, вул. Каманіна: в результаті будівельних робіт активізувалися зсувні деформації. Спостерігається розширення та зрушення тріщин на будинках, кам'яних заборах, сходах та асфальтному покритті (підрізка, забудова важкими спорудами, привантаження схилу, вібрація від транспорту, значна висота схилу).

- ділянка зсувного схилу та плато, вздовж брівки плато, парк ім. Т.Г. Шевченка, від провулка Нахімова (дипломатична установа КНР) до «Дача Ланжерон»: встановлені окремі ділянки сталого розвитку зсувних деформацій різного ступеню ризику;

- ділянка зсувного схилу та плато вздовж брівки плато «Приморського бульвару» від Літературного музею до палацу графа Воронцова: встановлені дві зони сталого розвитку 4 зсувних деформацій біля будинку міськвиконкому на Думській площі та біля верхньої станції фунікулеру (Приморський бульвар) і сходів до «Стамбульського парку»;

- ділянка зсувного схилу на брівці плато бульвару Жванецького, де проводяться будівельні роботи з реконструкції бульвару з заливкою в прибровочній частині плато бетонного шару товщиною на брівці до 0,6м, що значно привантажує давнє зсувне тіло та становить загрозу активізації зсувних деформацій: при обстеженні у 2024 році встановлено, що існує потенційна загроза руйнування підпірної стінки внаслідок активізації зсувних деформацій. Крім того, можливо очікувати активізацію зсувних деформацій на ділянці де проводиться будівництво багатопверхового будинку в 25 м від брівки слабо захищеного давньозсувного схилу, нижче по схилу від бульвару.

Висновок: Згідно з Основними положеннями чинного Генерального плану м. Одеси, з метою усунення виникнення надзвичайних ситуацій в результаті екзогенних геологічних процесів території міста, необхідно виконати низьку

заходів, у тому числі:

- При освоєнні території міста під забудову з наявністю таких екзогенних процесів необхідно виконати протизсувні заходи та берегоукріплення; заходи по захисту від підтоплення - влаштування дренажів, підсишку території.

- На всіх ділянках забудови необхідно виконувати вертикальне планування та організацію поверхневого стоку; виключити витікання із підземних водоносних комунікацій.

- По узбережжю моря необхідно виконати гідротехнічні заходи з інженерної підготовки та захисту території міста, що включають:

- ✓ Реконструкцію підводних хвилеломів та дренажної системи на першій період протизсувних робіт (від створу Лермонтовського провулку до провулку Кренкеля) з метою покращення санітарного стану прибережних вод моря.
- ✓ Капремонт берегоукріплюючих споруд (буни, траверси №№ 5, 6, 7, 9, 10, 10а, 11, 11а).
- ✓ Капітальний ремонт існуючих та влаштування нових підпірних стінок.
- ✓ Регулярну підпитку піском існуючих штучних пляжів; благоустрій, озеленення території, що прилягають до пляжів.
- ✓ Виконання реконструкції ділянок напівзруйнованих стінок набережної та влаштування відкритих пляжів (бухтового типу).
- ✓ Благоустрій прибережних територій.
- ✓ Проведення комплексу протизсувних заходів з берегоукріпленням в межах проектованої території.
- ✓ Виконання заходів по захисту території від підтоплення.

Також, чинним Генеральним планом пропонується будівництво нових головних колекторів, до яких приєднується внутрішньоквартальна мережа, будівництво колекторів дощової каналізації у районах де відсутнє організоване водовідведення, подальше будівництво колекторів глибокого закладення з метою перехвату усього об'єму стоку та подачу його до очисних споруд.

Несприятливі гідрометеорологічні явища: лавин, селів, рівня поверхневих вод

Моніторинг стану атмосферного повітря

(Гідрометеорологічний центр Чорного та Азовського морів)

За даними Щорічної доповіді про стан навколишнього природного середовища Одеської області у 2024 році Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, моніторинг за станом атмосферного повітря у м. Одеса здійснювався пересувною екологічною лабораторією КП «Муніципальний центр екологічної безпеки» Одеської міської ради в затверджених точках контролю, розміщених на перехрестях транспортних магістралей міста, на кордонах санітарно - захисних зон потенційно-небезпечних об'єктах м. Одеси, в прибережній зоні, а також в парках і скверах, відповідно до затвердженого плану графіку.

Всього за 2024 рік виконано 120 виїздів та 1000 спостережень з автоматичним відбором проб та вимірами газоаналізаторами концентрацій по шістьом забруднюючим речовинам - оксид вуглецю, озон, сірководень, сірка, пил, діоксид азоту, а також рівень гамма випромінювання. Вироблено 5015 визначень забруднюючих речовин.

В прибережній зоні, а також в парковій зоні міста моніторинг показав мінімальний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

За інформацією Гідрометеорологічного центру Чорного та Азовського морів екологічна обстановка у багатьох районах міста Одеси залишалась незадовільною, а концентрація деяких шкідливих речовин перевищувала граничнодопустимі. Однією з причин забруднення є використання багатьма підприємствами та приватними підприємцями електрогенераторних установок внаслідок тривалої відсутності електропостачання у місті.

Найбільший рівень забруднення повітря основними та специфічними речовинами спостерігався у північній та північно-західних промислових зонах міста.

Індекс забруднення атмосфери в м. Одеса (ІЗА=8,71) вищий за середній по Україні (ІЗА по Україні дорівнює 6,6).

Високий ІЗА обумовлений підвищеним рівнем забруднення атмосферного повітря формальдегідом (ІЗА=4,17), діоксидом азоту (ІЗА=1,34), завислими речовинами (ІЗА=1,20), фенолом, сажею, - ІЗА=1,00.

Середній вміст формальдегіду у 3,0 рази перевищує середньодобову гранично-допустиму концентрацію (ГДК). Перевищення середньодобових ГДК діоксидом азоту в 1,25 раз, завислими речовинами в 1,2 рази, фенолу, сажі в 1,0 раз, діоксиду сірки, фтористого водню в 0,8 раз, оксиду вуглецю та оксиду азоту в 0,6 рази.

На більшості постів спостереження за забрудненням (далі-ПСЗ) індекс забруднення високий, він коливається в межах від 5 до 11, за виключенням ПСЗ № 20 (ІЗА=4,83).

В цілому за 2024 рік, в порівнянні з 2023 роком, загальний рівень забруднення значно не змінився. Спостерігалось незначне зменшення концентрацій оксиду вуглецю, формальдегіду та збільшення концентрацій оксиду азоту та сірководню. Концентрації завислих речовин, діоксиду сірки, розчинних сульфатів, діоксиду азоту, фенолу, сажі, фтористого водню залишились на рівні минулого року.

Стан радіаційного забруднення атмосферного повітря.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 № 391 для визначення радіаційної обстановки запроваджено щоденний моніторинг експозиційної дози гамма-випромінювання на території м. Одеси.

У м. Одесі було встановлено 30 контрольних точок. В районних центрах виміри проводилися у містах проживання і відпочинку населення не менше ніж у 10 контрольних точках населеного пункту.

Середні значення потужності експозиційної дози гамма-випромінювання коливаються від 0,07 до 0,15 мкЗв/годину, що не перевищує допустимі рівні.

Радіаційний фон на території області складає 11-14 мкР/год., що відповідає природному фону багаторічних спостережень.

Моніторинг стану морського середовища

Моніторинг стану морського середовища на акваторії Одеського порту за 2024 рік, згідно з річним планом спостереження проводяться на 2 точках в акваторії Одеського порту по 17 інгредієнтах.

У 2024 році високого та екстремально високого значення забруднення морських вод у зоні спостережень відділу гідрометеорології моря порт Одеса не

спостерігалось. Середні показники забруднюючих інгредієнтів незначно перевищують або дорівнюють ГДК. Концентрація НР за період спостережень 2024 року коливалась від «не виявлено» в поверхневому та придонному шарах до 0,33 мг/дм³ в поверхневому. Середня концентрація НП за співставні (однакові) періоди 2019-2024 років склала 0,08 мг/дм³. Максимальна концентрація НП за об'ємом спостерігалась у 2021 році (0,12 мг/дм³), мінімальна у 2019, 2024 роках (0,06 мг/дм³). Середня концентрація СПАР у 2024 році коливалась від 61 мкг/дм³ (лютий) до 170 мкг/дм³ (серпень, вересень) на поверхневому горизонті та від 52 мкг/дм³ (грудень) до 160 мкг/дм³ (серпень, вересень) в придонному шарі води. За період спостережень 2019-2024 років максимальна концентрація СПАР на поверхневому горизонті склала 360 мкг/дм³ (2021 рік), та на придонному 240 мкг/дм³ у 2021 - 2024 роках. У 2024 році концентрації фенолів в морській воді не виявлено. За даними спостережень дефіциту кисню за період спостережень 2024 року не спостерігався

Також у 2024 році сірководень в морських водах Одеського порту не виявлено.

Стан забруднення морського середовища

У морському середовищі Чорного моря у попередні роки виявлені токсичні забруднюючі речовини: нафтові вуглеводні (НВ), поліциклічні ароматичні вуглеводні (ПАВ), хлоровані вуглеводні, токсичні метали (ТМ) та деякі інші, контроль за вмістом яких передбачено Конвенцією про захист Чорного моря від забруднення 1992 р. (Бухарестська Конвенція) та Рамковою Директивою про морську стратегію 2008/56/ЄС (MSFD).

Забруднення води. Група токсичних металів

У 2024 році більшість концентрацій металів в досліджених пробах води знаходились на рівні «дуже доброго» та «доброго» екологічного статусу, але після підриву греблі Каховської ГЕС концентрації хрому, міді, миш'яку, та цинку в прибережних водах Одеської затоки піднялись до рівня «поганого» та «дуже поганого» екологічного статусу. Після підриву греблі Каховської ГЕС високі концентрації металів швидко були перенесені до Чорного моря. У наступні місяці токсичні метали осідали в зоні седиментації та в грудні, не зважаючи на перенос їх з Дніпровсько-Бузького лиману до Чорного моря, знизились в водах Одеської затоки до доброго екологічного стану.

Моніторинг поверхневих вод у 2024 році проводився згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758 «Про порядок здійснення державного моніторингу вод», наказом Міндовкілля від 31.12.2020 № 410 «Про затвердження програм державного моніторингу вод» та наказом Держводагентства від 31.03.2021 № 233 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод».

Стан здоров'я населення та впливу навколишнього природного середовища на здоров'я населення

Станом на 2024 рік моніторингові дослідження атмосферного повітря здійснювались на визначення 27 забруднюючих речовин на території житлової забудови

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я від 40 до 50 % захворювань людини нині пов'язані зі зростанням антропогенного навантаження.

За даними Міністерства охорони здоров'я України науковою основою державних профілактичних заходів, спрямованих на зберігання і зміцнення здоров'я населення, є гігієнічний прогноз можливих наслідків впливу несприятливих чинників навколишнього середовища для здоров'я населення. В таких умовах відбувається виникнення екологічно загострених проблем у сферах охорони прибережної зони, атмосферного повітря, водних ресурсів, управління відходами тощо.

Вплив забруднюючих речовин на здоров'я людини та біорізноманіття

З метою оцінки можливого впливу забруднення атмосферного повітря на стан здоров'я населення в населених пунктах області ДУ «Одеський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України» проводився постійний моніторинг за станом його якості.

У 2024 році моніторингові дослідження атмосферного повітря здійснювались на визначення 29 забруднюючих речовин на території житлової забудови міста.

Перевищення гранично допустимих концентрацій встановлено в м. Одеса по вмісту пилу, окису вуглецю, діоксиду азоту, сірчистому ангідриду у 20 пробах на території житлової забудови, яка знаходиться в зоні впливу автотранспорту на автомагістралях з високою щільністю руху.

Забруднення атмосферного повітря є однією з найважливіших екологічних проблем міста. Міський транспорт є головним чинником забруднення атмосферного повітря, вплив системи «автомобіль дорога» на природне середовище в умовах міста значно більший, ніж промисловості і теплоенергетики, що пов'язано з великою кількістю автотранспортних засобів, наявністю великих площ доріг і вулиць.

Викиди автотранспорту представлені відпрацьованими газами (після згоряння пального), картерними газами (суміш пальною з парами мастильних матеріалів) і паливним випаровуванням, що надходить у середовище з паливних баків, карбюратора і систем живлення двигунів. Найбільш істотні такі компоненти викидів як оксид вуглецю, вуглеводні, окиси азоту, сполуки сірки, тверді частинки (сажа).

Кількість автомобілів постійно зростає, особливо легкових. Відповідно, слід очікувати зростання подальшого тиску на навколишнє середовище та зростання рівня забруднення.

На рівень забруднення викидами від транспортних засобів впливають інтенсивність та умови їхнього руху. Рівень загазованості залежить від кількості перехресть, від інтенсивності руху автомобілів, ширини і рельєфу вулиць, швидкості вітру тощо. Істотним є вплив дорожніх умов, як постійних, до яких відносять склад дорожнього покриття, план траси, подовжній і поперечний профіль, ширину проїзної частини, перетинання доріг, так і перемінних (ступінь рівності дорожнього покриття, коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, видимість дороги тощо).

Сучасний стан вулично-дорожньої мережі міста має ряд проблемних питань, серед яких незадовільний технічний стан, недостатня пропускна спроможність транспортних розв'язок, невідповідність технічних параметрів більшості магістральних вулиць їх встановленому функціональному призначенню, у тому числі за пропускною спроможністю тощо. Викиди від автотранспорту є джерелом вторинного забруднення інших компонентів довкілля, перш за все, ґрунтів і поверхневих водойм.

Висновок: Забруднення довкілля, зокрема атмосферного повітря, становить серйозний ризик безпеки для здоров'я людини. Тому зараз гостро постає проблема екологічного захисту. Для покращення ситуації необхідно поетапно впроваджувати заходи, що спрямовані на зменшення викидів забруднюючих речовин підприємствами та автотранспортом, та на збільшення кількості багаторічних зелених насаджень, що сприяють очищенню атмосферного повітря, збагачують довкілля киснем і поглинають двоокис вуглецю. Здоров'я населення тісно пов'язане з станом природного середовища. Застосування ефективних екологічних політик, зменшення викидів шкідливих речовин та сприяння сталому використанню ресурсів є ключовими для забезпечення здоров'я та благополуччя населення.

Наслідки реалізованих проєктних рішень містобудівної документації для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

У відповідності до вимог ст. 12 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Департаментом архітектури та містобудування Одеської міської ради забезпечується розробка стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: проєктів містобудівної документації. В ході здійснення стратегічної екологічної оцінки оцінюються ймовірні наслідки реалізації проєктних рішень містобудівної документації, зокрема, мають бути оцінені наслідки для таких компонентів довкілля: ґрунти; атмосферне повітря; водні ресурси; стан фауни, флори, біорізноманіття, землі (у тому числі вилучення земельних ділянок); кліматичні фактори. В тому числі оцінюються ймовірні наслідки від існуючих промислових та комунально-складських об'єктів та об'єктів інфраструктури, що пропонуються відповідно до містобудівної документації, на здоров'я населення.

Так, станом на 31 грудня 2024 року, Департаментом було забезпечено розробка детальних планів територій, у складі яких виконано звіт про стратегічну екологічну оцінку проєктів документа державного планування, а саме:

- проєкт Детального плану території у межах: вулиці Розкидайлівська, вулиці Балківська, вулиці Михайла Грушевського та залізничної колії в м. Одесі у м. Одесі, розроблений згідно з рішенням Одеської міської ради від 09.06.2021 р. № 305-VIII (затверджений рішенням Одеської міської ради від 19.07.2023 № 1301-VIII).

- проєкт Детального плану території у межах вулиць: Люстдорфська дорога, Левітана, 2-а Лінія 6-й ст. Люстдорфської дороги та Тополина у м. Одесі, розроблений згідно з рішенням Одеської міської ради від 22.07.2020 р. № 6226-VII (не затверджений);

- проєкт Детального плану території у межах вулиць: Промислова, Хімічна, М.Грушевського та Плієва у м. Одесі, розроблений відповідно до рішення Одеської міської ради від 29.04.2020 р. № 5919-VII (затверджений рішенням Одеської міської ради від 04.12.2024 № 2593-VIII);

- проєкт змін до Детального плану території у межах: вулиці Михайла Грушевського, вулиці Бугаївської, вулиці Будівельної, провулка Будівельного та залізничної колії у м. Одесі, розроблений згідно з рішенням Одеської міської ради від 16.09.2020 р. № 6399-VII (не затверджений).

В звітах про стратегічну екологічну оцінку вказаних проєктів детальних планів території проведена оцінка впливу розміщення об'єктів житлової та громадської забудови на складові довкілля (вплив на атмосферне повітря, воду, ґрунти, природні ресурси, флору і фауну), а також на стан здоров'я та добробут населення (небезпека для здоров'я населення, соціально-економічні наслідки, поведінка з відходами, транспорт, розвиток інфраструктури, естетичні характеристики території, використання ландшафтів для рекреаційних цілей тощо). Основною метою прогнозу реалізації проектних рішень містобудівної документації є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив людини, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища. Для здійснення стратегічної екологічної оцінки використовують логічні і формалізовані методи прогнозування.

В ході стратегічної екологічної оцінки проводять оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, врахувати екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного і стабільного соціально-економічного розвитку району та підвищення якості життя населення.

Висновки щодо розділу 2. "Моніторинг навколишнього середовища".

Визначення найважливіших екологічних проблем в місті:

- забруднення водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово - комунального господарства;
- виснаження і забруднення підземних водоносних горизонтів;
- порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок області;
- підтоплення земель та населених пунктів регіону;
- проблеми щодо організації управління небезпечними та побутовими відходами, створення інфраструктури управління відходами (небезпечними відходами і відходами, що не є небезпечними);
- забруднення атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту;
- поширення екзогенних геологічних процесів;
- відсутність дієвої системи моніторингу довкілля та загальнодержавної бази даних;
- забруднення довкілля внаслідок дронівих і ракетних атак РФ по об'єктам на території міста.

У тому числі, щодо проблем місцевого значення:

- стан існуючої інфраструктури для здійснення операцій з відходами і стан функціонування існуючої системи управління відходами;
- проведення ліквідаційного тампонажу непридатних до експлуатації та безгостних артсвердловин;
- встановлення пунктів спостереження за станом атмосферного повітря;
- виконання робіт з захисту від підтоплення та затоплення міста;
- проведення заходів щодо реконструкції та будівництва каналізаційних очисних споруд;
- збереження цінних природних екосистем, розвиток організованих форм

рекреації і туризму, екологічної освіти, збереження традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку;

- цільове використання та ефективність витрат спеціального фонду місцевих бюджетів на природоохоронні заходи.

Державна політика у сфері екології, як і будь якій іншій сфері повинна базуватися на стабільній системі законодавства, актів, нормативів, але ця система, особливо у перехідний період повинна бути еластичною, тобто вміти швидко реагувати на зміни навколишніх компонентів, вміти пристосовуватися до змін занадто складного середовища. І це є дуже ефективним засобом подолання екологічної кризи та забезпечення природоохоронної функції держави.

Розділ 3. Моніторинг використання землі, що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- динаміки функціонального використання земель,
- додаткових потреб у територіях різного функціонального призначення;
- надання у власність та користування земельних ділянок під будівництво;
- відповідності земельних ділянок, що відводяться, та об'єктів, що будуються, функціональному зонуванню території.

Станом на 2024 рік джерелом інформації щодо результатів моніторингу використання земель на місцевому рівні є відомості що надав уповноважений Виконавчий орган Одеської міської ради з питань земельних ресурсів – Департамент земельних ресурсів Одеської міської ради (з 2025 року – Департамент архітектури, містобудування та земельних відносин Одеської міської ради).

Обмін кадастровою інформацією, між Департаментом архітектури та містобудування Одеської міської ради та Департаментом земельних ресурсів Одеської міської ради, на підставі угоди про обмін кадастровою інформацією згідно Положення про інформаційну взаємодію служби містобудівного кадастру у складі управління архітектури та містобудування Одеської міської ради та базових постачальників кадастрової інформації, здійснювався на постійній основі з 19.03.2015 р. до 2024 року. Відомості, що отримувала Служба містобудівного кадастру Департаменту архітектури та містобудування Одеської міської ради станом на 2024 рік від Департаментом земельних ресурсів Одеської міської ради, відображені на ресурсах містобудівного кадастру м. Одеси в тематичних картах «Земельні ділянки» у векторному вигляді.

Відомості щодо динаміки функціонального використання земель, додаткових потреб у територіях різного функціонального призначення; відповідності земельних ділянок, що відводяться, та об'єктів, що будуються, функціональному зонуванню території станом на 2024 рік Департаментом земельних ресурсів Одеської міської ради не надані.

Доступ до баз даних до Державного Земельного кадастру Департамент архітектури та містобудування Одеської міської ради не отримав.

Станом на 2024 рік, Департаментом архітектури та містобудування Одеської міської ради (наразі - Департамент архітектури, містобудування та земельних відносин Одеської міської ради) розглянуто **857** листів Департаменту земельних ресурсів Одеської міської ради (наразі - Департамент архітектури,

містобудування та земельних відносин Одеської міської ради), юридичних та фізичних осіб, а саме:

- **460** запитів щодо відповідності місця розташування земельних ділянок затвердженій містобудівній документації для розгляду можливості відведення земельних ділянок у власність або в оренду, з видом цільового призначення - 02.01 Для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), та в результаті розгляду була виявлена низька земельних ділянок, розташування яких в цілому або частиною, не відповідає Генеральному плану м. Одеси, плану зонування території (Зонінгу) м. Одеси, детальним планам території, функціональному зонуванню території:

1. вул. Цегельнозаводська, 11-а;
2. вул. Левітана, 123-Е;
3. пров. Гагарінський, 31-з;
4. вул. Левітана, 123-к.

- **397** звернень державних установ, юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців, щодо відповідності місця розташування земельних ділянок затвердженій містобудівній документації для розгляду можливості відведення земельних ділянок в оренду, постійне користування, власність, та в результаті розгляду була виявлена низька земельних ділянок, розташування яких в цілому або частиною, не відповідає Генеральному плану м. Одеси, плану зонування території (Зонінгу) м. Одеси, детальним планам території, функціональному зонуванню території:

1. вул. Паркова, 7;
2. вул. Верстатобудівна, 12-А;
3. вул. Отамана Головатого, 161;
4. Фонтанська дорога, 11;
5. Куяльницьке кладовище (козацьке) на Жеваховій горі;
6. Площа Бориса Дерев'янка, 2 (Дім меблів);
7. вул. Академічна, 28 (Сади Перемоги);
8. Люстдорфська дорога, 54 (Сільпо).

Розділ 4. Моніторинг забудови, що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- надання містобудівних умов та обмежень;
- надання будівельних паспортів забудови земельної ділянки;
- надання технічних умов;
- реєстрації повідомлень про початок виконання підготовчих будівельних робіт;
- реєстрації декларацій про початок виконання будівельних робіт;
- реєстрації виданих дозволів на виконання будівельних робіт;
- реєстрації декларацій про готовність об'єктів до експлуатації та виданих сертифікатів;
- статистичної звітності балансової вартості майнових комплексів;
- матеріалів виконавчої зйомки результатів завершеного будівництва.

Джерелом інформації щодо результатів моніторингу забудови території міста на місцевому рівні, що включає в себе інформацію щодо результатів

моніторингу: надання містобудівних умов та обмежень; надання будівельних паспортів забудови земельної ділянки є уповноважений орган містобудування та архітектури – Департамент архітектури, містобудування та земельних відносин Одеської міської ради.

Відомості щодо надання містобудівних умов та обмежень, та будівельних паспортів забудови земельної ділянки містяться: на державному рівні – на ресурсах Єдиної державної електронної системи в сфері будівництва (ЄДЕССБ); на місцевому рівні – на ресурсах ГІС містобудівного кадастру.

На ресурсах ЄДЕССБ в період з 01 січня по 31 грудня 2024 року зареєстровано:

- містобудівних умов та обмежень – 24 об'єкт

На ресурсах Департаменту архітектури та містобудування Одеської міської ради в період з 01 січня по 31 грудня 2024 року зареєстровано:

- містобудівних умов та обмежень – 45 об'єкт;

- будівельних паспортів забудови земельних ділянок 27 об'єкт.

Джерелом інформації щодо результатів моніторингу забудови території міста на місцевому рівні, що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу для об'єктів класу відповідальності СС1 та СС2 є:

- на державному рівні: ресурси ЄДЕССБ;

- на місцевому рівні: управління державного архітектурно-будівельного контролю Одеської міської ради;

- для об'єктів класу відповідальності СС1, СС2, СС3: ресурси ЄДЕССБ.

Відомості щодо реєстрації повідомлень про початок виконання підготовчих будівельних робіт; реєстрації декларацій про початок виконання будівельних робіт; реєстрації виданих дозволів на виконання будівельних робіт; реєстрації декларацій про готовність об'єктів до експлуатації та виданих сертифікатів для об'єктів класу відповідальності СС1 та СС2 на місцевому рівні містяться на ресурсах ГІС містобудівного кадастру м. Одеси.

Відомості щодо реєстрації повідомлень про початок виконання підготовчих будівельних робіт; реєстрації декларацій про початок виконання будівельних робіт; реєстрації виданих дозволів на виконання будівельних робіт; реєстрації декларацій про готовність об'єктів до експлуатації та виданих сертифікатів для об'єктів класу відповідальності СС1, СС2, СС3.

В період з 01 січня по 31 грудня 2024 року управлінням державного архітектурно-будівельного контролю Одеської міської ради надана наступна інформація:

Найменування	
- декларацій про початок виконання будівельних робіт;	264
- виданих дозволів на виконання будівельних робіт;	13
- декларацій про готовність об'єктів до експлуатації та виданих сертифікатів	324+14

В період з 01 січня по 31 грудня 2024 року в ЄДЕССБ зареєстровано (лише загалом, інформація отримана з відкритих джерел):

Найменування	СС1	СС2	СС3	Загалом
- повідомлень про початок виконання підготовчих будівельних робіт;	-			-
- повідомлень про початок виконання будівельних робіт;	-			273
- декларацій про початок виконання будівельних робіт;	-			-
- виданих дозволів на виконання будівельних робіт;	-			14
- декларацій про готовність об'єктів до експлуатації та виданих сертифікатів	-			325+19

Щодо результатів моніторингу матеріалів виконавчої зйомки результатів завершеного будівництва, визначено, що станом за 2024 рік, Комунальним підприємством «Одеське міське проектно-виробниче бюро архітектури та містобудування» Одеської міської ради була проведена робота щодо оновлення топографічних матеріалів території м. Одеса, з урахуванням виконавчих зйомок завершеного будівництва, на 774 об'єктах загальною площею - 190 га.

Оновленні топографічні матеріали М 1:500 в растровому вигляді та матеріали топографічних вишукувань М 1:500 в форматі (OME) засобами електронного зв'язку протягом року надавалися до Служби містобудівного кадастру Департаменту.

Розділ 5. Моніторинг демографічної ситуації та розселення, що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- розвитку системи розселення, квартирного обліку за кількістю та складом родин, забезпеченості житлом;
- узагальнених результатів встановлення кількості та структури, природного та механічного руху, сальдо міграції, зайнятості населення, рівня освіти та професійної кваліфікації економічно активного населення;
- балансу трудових ресурсів, існуючої та прогнозованої галузевої структури господарського комплексу на місцевому рівні за чисельністю зайнятих в абсолютних та відносних показниках, абсолютний і прогнозований рівень безробіття.

Населення.

За інформацією Головного управління статистики в Одеській області (територіальним органом Державна служба статистики України), та згідно із Законом України «Про офіційну статистику» органи державної статистики здійснюють виробництво та поширення офіційної державної статистичної

інформації відповідно до статистичної методології та переліку робіт, періодичністю, у розрізі та в терміни, що передбачені планом державних статистичних спостережень, який щорічно затверджується Кабінетом Міністрів України.

З питання демографічної ситуації визначено, що у зв'язку із військовою агресією Російської федерації проти України, неповним обсягом отриманих адміністративних даних в цілому по Україні та регіонам (не по кожній адміністративно-територіальній одиниці, неповні дані або відсутність їх по тимчасово окупованим територіям), відповідно до положень пункту 1 Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни», органи державної статистики, починаючи з даних станом на 01.03.2022 року, призупинили формування об'єктивної статистичної інформації щодо чисельності, природного та міграційного руху населення, оскільки зміни в кількості демографічних подій, а також емігрантів та іммігрантів не мають закономірностей, а носять випадковий характер і повністю залежить від ситуаційних умов. Органи державної статистики поновлять виробництво та поширення офіційної державної статистичної інформації щодо чисельності населення (за оцінкою) його природного та міграційного рухів після завершення встановленого Законом терміну.

Головним управлінням статистики в Одеській області в Одеській області згідно з планом державних статистичних спостережень, надав офіційну державну статистичну інформацію, за результатами державного статистичного спостереження 1.01.01.02 «Чисельність та природний рух населення» (далі - ДСС 1.01.01.02), відповідно до методологічних положень державного статистичного спостереження «Чисельність та природний рух населення», затверджених наказом Держстату від 31.05.2022 № 126 (зі змінами), щодо чисельності наявного населення (за оцінкою) по м. Одеса Одеського району Одеської області на 01.01.2025 кількість наявного населення в м. Одеса становила 989,9 тис. осіб. Скорочення чисельності населення зумовлено перевищенням смертності над народжуваністю та міграційними процесами.

Водночас, місто залишається прихистком для тих, хто змушений був залишити свою домівку та приймає внутрішньо-переміщених осіб (ВПО) з прифронтових регіонів (Донецької, Миколаївської, Херсонської областей). Кількість внутрішньо переміщених осіб на 01.01.2025 становила 131,7 тис. осіб. Наразі в Одесі нараховується понад 133 тис. внутрішньо переміщених осіб, що виступає фактором, який компенсує негативний приріст населення у м. Одесі.

Питання забезпечення житлом громадян України регулюються вимогами діючого житлового законодавства України. Так, у відповідності до ст. 9 Житлового кодексу України, громадяни мають право на одержання у безстрокове користування у встановленому порядку житлового приміщення.

Щодо забезпеченості житловою площею інформуємо про наступне:

-ст. 47 Житлового кодексу України встановлено, що норма жилої площі встановлюється в розмірі 13,65 кв. м на одну особу.

- ст. 48 Житлового кодексу України встановлено, що жилає приміщення надається громадянам у межах норми жилої площі, але не менше розміру, який визначається Кабінетом Міністрів України і Федерацією професійних спілок України. У відповідності до Постанови Виконкому Одеської обласної Ради

народних депутатів та президії обласної ради професійних спілок від 16.01.1985 року № 52 (зі змінами), - зазначено розмір середньої забезпеченості громадян жилою площею в населених пунктах області, який складає 8,5 кв. м.

За даними Київської районної адміністрації Одеської міської ради, станом на 31.12.2024 року на квартирному обліку при Київській районній адміністрації Одеської міської ради всього 905 осіб, з них:

- діти-сироти-67;
- особи з інвалідністю внаслідок війни-56;
- сім'ї загиблих воїнів-10;
- учасники бойових дій на території інших держав-25;
- учасники бойових дій АТО/ООС-241;
- багатодітні сім'ї, які мають 3-4 дітей-54;
- багатодітні сім'ї, які мають 5 та більше дітей-19;
- офіцери запасу-54;
- учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС-1 категорії-1;
- учасники ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС-2 категорії-2.

За інформацією Управління статистики в Одеській області чисельність населення Київського району складає - 252 940 чоловік.

Жінки - 133,2 тис. чоловік.

Чоловіки — 115,4 тис. чоловік.

За інформацією Одеської філії Одеського обласного центру зайнятості від 2024 року 341 безробітна особа зареєстрована в Київському районі та 734 безробітні особи проживали в Київському районі м. Одеси.

За даними Пересипської районної адміністрації Одеської міської ради, чисельність населення району (наявна) - 253,5 тисяч осіб (до воєнного стану), більше 23,0 % населення району складають пенсіонери – 59,3 тисяч осіб. У районі мешкає 24,4 тисяч внутрішньо переміщених осіб з окупованих територій нашої держави, з них дорослі – 18,3 тисяч осіб, діти – 6,1 тисяч осіб.

Загальна кількість сімей та однаків, які перебувають на квартирному обліку, а також забезпеченості житлом (перебували у черзі) станом на 31.12.2024 рік – 5496, у тому числі за часом перебування 10 років та більше - 4062.

За даними Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради кількість населення станом на 31.12.2024:

- наявне усього, осіб - 244125 (чоловіки - 111954; жінки - 132171);
- постійне усього, - 239762 (чоловіки - 109528; жінки - 130234).

Кількість прибулих та вибулих за потоками, кількість зареєстрованих шлюбів по Хаджибейському району м. Одеса Одеської області у 2024 році:

- кількість прибулих (усі потоки): 2 054 осіб, у тому числі: міжрегіональна міграція — 930 осіб, міждержавна міграція — 37 осіб;
- кількість вибулих (усі потоки): 1062 осіб, у тому числі: міжрегіональна міграція — 277 осіб, міждержавна міграція — 0.

Кількість зареєстрованих шлюбів – 1093.

Станом на 31.12.2024 в районній адміністрації на квартирному обліку по групі загальній перебувають 4235 сімей, в тому числі по групі першочергового отримання житла - 1684 сім'ї, з них військовослужбовців, звільнених у запас або відставку - 52.

За даними Приморської районної адміністрації Одеської міської ради, на квартирному обліку станом на 31.12.2024 перебуває наступна кількість сімей та одинаків: 5172, у тому числі першочергова черга - 2 238, позачергова черга - 400.

Ринок праці

За даними Головного управління Пенсійного фонду України в Одеській області середньооблікова чисельність працівників по м. Одесі в середньому за місяць IV кварталу 2024 року склала 269 808 осіб. Середньооблікова чисельність працівників по м. Одесі в середньому за місяць II кварталу 2025 року становила 258 314 осіб (розрахункові дані).

Через три роки після повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України відновлення ринку праці становить понад 90%.

Попит і пропозиція робочої сили зростають, що свідчить про адаптацію економіки та активізацію ділової активності. Спостерігається активне залучення до ринку праці соціально вразливих категорій населення - студентів, осіб з інвалідністю, пенсіонерів і ветеранів, що частково пом'якшує кадровий дефіцит, пов'язаний із міграційними втратами, мобілізацією та регіональними диспропорціями у зайнятості.

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Одеській області:

- за 2024 рік середньомісячна заробітна плата по м. Одесі становила 21 978 грн (розрахункові дані: I квартал 2024 року - 18 211 грн, II квартал 2024 року — 19 771 грн, III квартал 2024 року - 20 178 грн, IV квартал 2024 року - 29 750 грн), що на 22,6% більше, ніж за 2023 рік;

- за II квартал 2025 року середньомісячна заробітна плата по м. Одесі склала 26 790 грн (розрахункові дані), що на 35,5% більше, ніж у II кварталі 2024 року.

Конкуренція за кваліфіковану робочу силу стимулює зростання заробітних плат. За прогнозами, у 2025 році рівень середньомісячної заробітної плати по м. Одесі становитиме 27 500 грн.

У зв'язку з реорганізацією Одеського міського центру зайнятості (створено Одеську філію Одеського обласного центру зайнятості) статистичні дані формуються тільки по Одеському району, а не по місту Одесі. Таким чином інформація щодо попиту на робочі місця та кількості вакансій висвітлюються тільки по Одеському району. Станом на 01.01.2025 кількість безробітних по Одеському району становила 1 332 особи, що на 177 осіб більше ніж у 2023 році, а також налічувалось понад 6 тис. вакансій, що на 2,1 тис. вакансій менше, ніж за відповідний період 2023 року.

Станом на 01.08.2025 кількість безробітних по Одеському району становила 1 367 осіб, що на 27 осіб більше ніж на 01.08.2024, а також налічувалось 4 091 вакансія, що на 0,8 тис. вакансій менше, ніж за відповідний період 2024 року.

Розділ 6. Моніторинг соціально-економічної діяльності, що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- поточних та прогнозованих параметрів розвитку економіки;
- виконання заходів стратегій регіонального розвитку, програм економічного і соціального розвитку територій;
- структури та потужностей виробничого комплексу та ділової активності;

- оздоровчо-рекреаційного та туристичного потенціалу;
- науково-дослідних, дослідно-експериментальних, впроваджувальних, інформаційних, проектних організацій, закладів вищої освіти;
- інвестиційної привабливості території.

Національна економічна політика зосереджена на забезпеченні макрофінансової стабільності, стримуванні інфляції, підтримці фінансової системи та виконанні соціальних зобов'язань.

Водночас високий рівень невизначеності та ускладнення безпекової ситуації створюють суттєві ризики для прогнозування темпів економічного зростання. У зв'язку з цим прогностичні розрахунки базуються на стриманому сценарному підході, що враховує поступову нормалізацію умов функціонування економіки в середньостроковій перспективі.

Відновлення сталого економічного зростання потребуватиме активного залучення інвестицій з усіх можливих джерел - державних, приватних і міжнародних. Особлива роль при цьому належатиме публічним інвестиціям, спрямованим на відбудову критичної інфраструктури, модернізацію об'єктів соціальної сфери, розвиток транспортних коридорів, енергетичних систем і регіональної логістики.

У 2024 році економіка міста Одеси продовжувала функціонувати в умовах дії воєнного стану, зберігаючи загальну стійкість та здатність до відновлення. Інфраструктура міста поступово відновлюватиметься. Для цього планується залучати гуманітарну та міжнародну технічну допомогу, а також брати участь у проєктах, що підвищують енергоефективність, зміцнюють міські системи та допомагають адаптуватися до кризових умов.

Бізнес та промисловість

Незважаючи на щоденні виклики, з якими стикаються підприємці під час повномасштабного вторгнення, завдяки вимушеній адаптації до нових умов ведення діяльності та діям Уряду щодо стабілізації економіки й підтримки бізнесу у 2024 році, спостерігається тенденція поступового поживлення ділової активності. Зокрема, про це свідчить збільшення кількості суб'єктів господарювання, що перебували в стані «zareєстровано» на території на території Одеської міської територіальної громади у 2023 - 2024 роках.

На 31.12.2024 у місті Одесі у стані «zareєстровано» перебувало 52,9 тис. одиниць - юридичних осіб та 72,2 тис. одиниць - фізичних осіб-підприємців. Однак, у зв'язку зі змінами в податковому законодавстві, а саме через відновлення правил сплати ЄСВ для фізичних осіб-підприємців 1 та 2 груп платників єдиного податку', а також підвищення ставки військового збору, який необхідно сплачувати незалежно від здійснення фізичними особами-підприємцями діяльності, кількість фізичних осіб-підприємців, що перебували в стані «zareєстровано» на території Одеської міської територіальної громади, скоротилась. Разом з тим, кількість юридичних осіб, що перебувають в стані «zareєстровано», продовжує повільно зростати, що може свідчити про більшу стійкість великого бізнесу та реєстрацію нових компаній для потреб, що виникли під час війни.

Також одним з важливих показників розвитку малого та середнього бізнесу є надходження єдиного податку до бюджету Одеської міської територіальної

громади. Так, у 2024 році надходження єдиного податку до бюджету міста значно збільшилися у порівнянні з попереднім роком і склали 2,2 млрд грн - це на 25% більше, ніж у 2023 році. Більше 80% цієї суми сплачено саме фізичними особами-підприємцями. У I півріччі 2025 року одеські підприємці сплатили до бюджету 1 153,8 млн грн єдиного податку, що на 10,7% більше, ніж за аналогічний період 2024 року.

Промисловий сектор відіграє важливу роль в економіці міста, впливаючи як на зайнятість населення, так і на наповнення бюджетів усіх рівнів за рахунок податкових надходжень.

У місті Одеса функціонує 500 промислових підприємств. Обсяг реалізованої промислової продукції за 2024 року склав 61 158,8 млн грн, що на 23,8% більше, ніж у 2023 році.

Незважаючи на складні безпекові умови, позитивний вплив на промисловий сектор міста Одеси здійснює зростання попиту на внутрішньому ринку на певні види промислової продукції, стабілізація енергоспоживання, використання заходів державної підтримки.

Прогнозується подальше поживлення промислового виробництва у зв'язку з адаптацією промисловості до умов воєнного стану, продовженням впровадження заходів державної політики «Зроблено в Україні» для підтримки українських виробників, а також завдяки запланованому створенню індустріальних парків, як інструменту економічного зростання.

Щорічне зростання обсягів реалізованої промислової продукції прогнозується на рівні 10-15%.

Транспорт

Транспортна система демонструє тенденції до модернізації, зокрема завдяки створенню альтернативних логістичних маршрутів та частковому відновленню морських шляхів, що сприяє покращенню регіональних перевезень і економічної активності.

У місті Одеса пасажирські перевезення міським електротранспортом здійснює комунальне підприємство «Одесміськелектротранс». Наразі електротранспорт працює в звичайному режимі, обслуговуючи всі основні напрямки. За 2024 рік перевезено пасажирів міським електротранспортом на 8,6% більше ніж за 2023 рік. Проте за підсумками січня-липня 2025 року спостерігається зменшення пасажиропотоку на 10,5% порівняно з аналогічним періодом 2024 року. Основною причиною цього є зростання вартості проїзду до 15 гривень, що вплинуло на рівень попиту серед населення. Крім того, на пасажиропотік впливають фактори скорочення чисельності населення, зокрема міграційне, що призводить до коригування маршрутів і частоти поїздок.

Поступове оновлення та модернізація громадського транспорту у наступних роках сприятиме залученню додаткового пасажиропотоку та підвищення якості пасажирських перевезень у місті.

Будівництво

Одним із ключових драйверів зростання будівельної галузі є розвиток інфраструктурних проектів. Відновлення зруйнованих доріг, мостів, залізничних шляхів та енергетичних об'єктів стало пріоритетним завданням для держави. Наразі будівельна галузь Одеси зосереджена на відновленні пошкодженого житла та інфраструктури. В Одесі, як і в багатьох містах України, діє програма

«Відновлення», яка дає змогу мешканцям отримати компенсацію за пошкоджене або зруйноване житло.

У 2024 році у м. Одесі прийнято в експлуатацію 233,9 тис.м² загальної площі житлових будинків, що порівняно з 2023 роком у 2,6 рази більше. Обсяг виконаних будівельних робіт у 2024 році склав 16 406,3 млн грн, що на 40% більше ніж у 2023 році.

За січень - червень 2025 року прийнято в експлуатацію 225,6 тис.м² загальної площі житлових будинків (у 3,3 рази більше ніж у січні - червні 2024 року). Обсяг виконаних будівельних робіт за січень - червень 2025 року склав 4 064,8 млн грн (зменшення на 43,2% до аналогічного періоду 2024 року).

За прогнозними даними будівельні компанії міста введуть в експлуатацію у 2025 році 350,0 тис.м² житла. За підсумками 2025 року обсяг виробленої будівельної продукції складе 18 500,0 млн грн.

Роздрібна торгівля та споживчі ціни

Роздрібна торгівля в місті Одесі адаптується до змін споживчої поведінки та економічних умов, розширюючи онлайн-продажі, оптимізуючи витрати та впроваджуючи сучасні формати обслуговування.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств міста, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2024 році становив 92 786,0 млн грн (2023 рік - 73 343,4 млн грн). У січні - червні 2025 року цей показник був на рівні 50 293 млн грн (січень - червень 2024 року - 40 895,7 млн грн). За прогнозом у 2025 році обсяг роздрібного товарообороту підприємств м. Одеси складатиме 95,2 млрд грн.

Ціни на споживчому ринку також демонструють зростання. У липні 2025 року індекс споживчих цін в Одеській області зріс на 5,7% з початку року (проти 6,3% по Україні). Основними чинниками інфляційного тиску залишаються зростання цін на енергоносії, сировину, а також зміни в податковій політиці - зокрема, збільшенням акцизів і непрямих податків.

Відповідно до основних макропоказників економічного і соціального розвитку України та окремих припущень до прогнозних розрахунків Міністерства фінансів України, індекс споживчих цін до грудня попереднього року в Одеській області у 2025 році очікується на рівні 110%.

Зовнішньоекономічна діяльність

Місто Одеса є одним із ключових економічних і логістичних центрів України, зокрема у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Навіть в умовах війни це є можливим завдяки функціонуванню «Українського морського коридору», що свідчить про відновлення і потенціал подальшого розвитку морської логістики.

За підсумками 2024 року загальний вантажообіг портів Великої Одеси склав 79,9 млн тонн. Даним маршрутом скористалися понад 3 тис. суден. Експортовано 76,4 млн тонн продукції до 52 країн світу.

За січень - червень 2025 року через українські морські порти пройшло вже майже 40 млн тонн вантажів. Активізувався і контейнерний трафік: за 5 місяців 2025 року оброблено 78 тис. ТЕи, удвічі більше, ніж торік.

Отже, український морський коридор через порти Великої Одеси має чіткий вектор на відновлення й розвиток, що відчутно вплине на експортний потенціал країни в найближчі роки.

Спираючись на загальнонаціональні тенденції та з урахуванням

макроекономічного контексту, беручи до уваги зусилля міської влади, зокрема наявність програм зі стимулювання притоку інвестицій в місто, статистику портових операторів та за умови стабілізації економічного й геополітичного фону можна очікувати на позитивний приріст експорту на 0,7% та імпорту - на 0,3%.

У 2024 році експорт товарів становив 1 507,5 млн дол. США, імпорт - 2 650,3 млн дол. США.

Щодо виконання заходів стратегій регіонального розвитку, програм економічного та соціального розвитку територій

Стратегія розвитку Одеської міської територіальної громади на період 2024 рік відсутня.

Зважаючи на збереження високого ступеня невизначеності щодо змін у безпековому середовищі, внутрішніх та зовнішніх умов функціонування економіки та відсутність програмних документів з державного прогнозування на центральному рівні Програма економічного і соціального розвитку міста Одеси на 2023 та 2024 роки не затверджувалася.

Освіта

За інформацією Департаменту освіти та науки Одеської міської ради, станом на 31.12.2024:

- в закладах дошкільної освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси навчалось 17167 дітей, при наявності 20760 місць, нові місця протягом року не створювались;

- в закладах загальної середньої освіти комунальної власності територіальної громади м. Одеси навчалось 92802 дітей, при наявності 98078 місць, нові місця протягом року не створювались.

Київський район.

У 2024 році мережа освітніх закладів Київського району міста охоплювала 23 заклади загальної середньої освіти, 30 дошкільних, 3 позашкільних заклади, 1 міжшкільний ресурсний центр і дитячий будинок «Перлінка». Загалом зараховано 29 358 дітей, з яких 24 277 учнів — у закладах загальної середньої освіти, 5 081 дитина — у дошкільних закладах. Протягом року зараховано 1 577 дітей. Водночас 879 дітей очікують місця в дошкільних закладах району.

У 2024/2025 навчальному році освітній процес організовано в очному, змішаному та дистанційному форматах. До грудня 2024 року 20 887 учнів отримували освіту в очному та змішаному форматах, 2 503 учні — дистанційно. Індивідуальну форму навчання обрали 3 447 учнів, серед них — 1 936 на сімейній формі, 1 454 — на екстернаті.

У 2024 році позашкільну освіту отримували 3 019 дітей. Дітей з особливими потребами в гуртках позашкільних закладів та школах — 34.

Заклади освіти підключені до Інтернету, використовуючи онлайн-платформи для організації освітнього процесу. Вчителі створили банк відеоуроків, доступних для всіх учнів безкоштовно.

Станом на грудень 2024 року в 19 школах функціонують 142 інклюзивні класи, де навчаються 209 учнів з особливими освітніми потребами (ООП). 13 дитсадків мають 31 інклюзивну групу для 81 дитини з ООП. Відкрито 3 ресурсні кімнати в школах та 5 — у дитсадках.

Пересипський район.

Система освіти району налічує 61 установу: 28 шкіл, в яких навчається 23,1 тисяч дітей, 29 дошкільних установ, які відвідують майже 5,0 тисяч дітей, та 4 заклади позашкільної освіти, які відвідують майже 4 тисяч дітей.

Хаджибейський район.

У 2024 році у Хаджибейському районі функціонувало 29 закладів загальної середньої освіти. Для дітей дошкільного віку функціонують 30 закладів дошкільної освіти .

Також збережено мережу закладів позашкільної освіти. В районі функціонує 5 закладів позашкільної освіти. У закладах дошкільної освіти комунальної власності району виховується 3843 дітей(з них 291 внутрішньо переміщена особа). У закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році навчається 19 171 учнів (з них внутрішньо переміщених 969 осіб).

Розділ 7. Моніторинг просторових зв'язків та транспортної діяльності що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- узагальнених обсягів та напрямів сталих виробничих, трудових, культурно-побутових, рекреаційних взаємозв'язків із суміжними адміністративно-територіальними одиницями (територіальними громадами);
- зв'язності територій та транспортної доступності місць розселення та об'єктів інфраструктури;
- рівня безпеки дорожнього руху, наявності заторових явищ на вулицях і дорогах,
- співвідношення використання різних видів транспорту для здійснення різних типів переміщень (аналіз modal split).

За інформацією Департаменту транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради, здійснено аналіз зв'язності територій та транспортної доступності об'єктів інфраструктури м. Одеси, зокрема враховано основні маршрути громадського транспорту, їхнє сполучення з місцями розселення та ключовими інфраструктурними об'єктами. Оцінено середній час пересування для мешканців різних районів до центральних вузлів міста.

Для визначення та забезпечення належного рівня безпеки дорожнього руху, протягом 2024 року проводився аналіз рівня безпеки дорожнього руху на вулично-дорожній мережі м. Одеси. Виявлено певні ділянки, які потребують модернізації для підвищення безпеки (перехрестя з підвищеною аварійністю, зони біля навчальних закладів тощо); та взято на облік 26 місць концентрації дорожньо-транспортних пригод.

За результатами комплексного аналізу, проведеного Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради спільно з Департаментом патрульної поліції Національної поліції України, ДУ ЦІТ МВС «України» та КУ «СМЕП» ОМР у 2024 році, визначено доцільність та технічну можливість встановлення стаціонарних технічних засобів (приладів контролю) у 4-х таких місцях, а саме:

✓ перехрестя вул. Михайла Грушевського - вул. Проценка та вул. Бродської;

- ✓ перехрестя вул. Небесної Сотні та вул. Шкільний аеродром;
- ✓ перехрестя Люстдорфської дороги та вул. Бреуса;
- ✓ 3-я ст. Люстдорфської дороги.

Таким чином, результати проведеного аналізу свідчать про нагальну потребу у вжитті додаткових заходів, спрямованих на зниження аварійності на визначених ділянках вулично-дорожньої мережі м. Одеси. Встановлення стаціонарних засобів контролю на визначених перехрестях дозволить підвищити ефективність моніторингу дорожнього руху, запобігти правопорушенням з боку водіїв, а також забезпечити комплексний підхід до формування безпечного міського середовища.

В рамках співпраці з Міністерством розвитку громад та територій України в м. Одесі розпочата робота над впровадженням флагманського проекту створення безбар'єрних маршрутів у населених пунктах «Рух без бар'єрів», спрямованого на створення комфортного та доступного міського середовища для всіх громадян. У межах реалізації проекту в м. Одесі визначені наступні безбар'єрні маршрути:

- ділянка вулично-дорожньої мережі від вул. Кишинівської до зупинки на вул. Давида Ойстраха уздовж просп. Князя Володимира Великого;
- безбар'єрний пішохідний маршрут від вул. Героїв оборони Одеси, 24 до Одеської обласної клінічної лікарні по вул. Героїв оборони Одеси;
- магістральний трамвайний маршрут прямого сполучення «Північ - Південь».

Так, вектором реалізації вищезазначеного проекту у м. Одесі визначено створення таких маршрутів по лінії проходження трамвайного маршруту «Північ-Південь».

Відповідно до Міської цільової програми «Рівність» на 2023 - 2025 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради від 03.05.2023 №1142-УІІ, мовними акустичними приладами у 2024 році оснащено 10 світлофорних об'єктів, а у 2025 році передбачена закупівля 26-ти одиниць таких приладів, для подальшого їх встановлення на світлофорних об'єктах.

Важливим аспектом з оптимізації роботи трамвайного магістрального маршруту «Північ-Південь» є збільшення середньої швидкості руху трамвайних вагонів на відповідному маршруті. У зв'язку із чим, з метою унеможливлення виїзду інших транспортних засобів на трамвайне полотно по вул. Преображенській на ділянці від вул. Софіївської до вул. Новощіпний ряд, де фіксується найбільша затримка в русі магістрального маршруту, у зв'язку з її суміщенням із загальним потоком транспортних засобів, Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради опрацьовуюся пропозиції щодо зміни в існуючу схему організації дорожнього руху на вищевказаній ділянці, а саме:

- відокремлення трамвайного полотна від інших транспортних засобів;
- організацію паркування транспортних засобів виключно у заїзних кишенях, способом постановки «вздовж» проїзної частини, у тому числі на ділянці пл. Соборної від вул. Павла Зеленого до вул. Садової;
- встановлення дорожніх знаків 5.62 «Схема руху» на підходах до перехрестя, що забезпечить інформування водіїв про маршрути об'їзду у напрямку, де заборонено лівий поворот;

- заборону лівоповоротних маневрів для всіх транспортних засобів.

Одночасно з цим, враховуючи заплановану заборону виконання лівоповоротного маневру для легкового транспорту на вищезазначеному перехресті та перспективу його скупчення на ділянці вулично-дорожньої мережі по вул. Ніни Строкатої від вул. Спиридонівської до вул. Преображенської, Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської ради опрацьовується проект схеми організації дорожнього руху, який передбачає ніведювання паркування транспортних засобів за рахунок облаштування додаткової смуги руху, при збереженні існуючої велосипедної смуги, з метою забезпечення необхідної пропускної спроможності транспорту у напрямку вул. Преображенської.

Окрім вищезазначеного, задля нівелювання заторових явищ на вулично-дорожньої мережі м. Одеси, Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради спільно з виробниками світлофорних об'єктів опрацьовується пріорітезація проїзду вагонів трамваїв за допомогою використання технології візуального детектування присутності трамваїв (сигнал з детектору викликатиме спеціальний режим на дорожньому контролері для пріоритетного перетину перехрестя трамваєм та вимикатиме цей режим після того, як трамвай звільнить перехрестя). Робота у данному напрямку триває.

Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради постійно вживаються заходи для впровадження комфортного середовища для різних видів транспорту. Так, у рамках розвитку сталої міської мобільності активно реалізується розширення велосипедної інфраструктури. Зокрема, протягом 2024 року на території м. Одеси улаштовано 22,65 км велосипедних смуг.

Крім того, слід зазначити, що Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради вживаються заходи з впровадження «нових» смуг руху громадського транспорту з подальшою інтеграцією велоінфраструктури в загальну систему міського транспорту. Так, Департаментом транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради реалізовано модернізовані схеми організації дорожнього руху, які передбачають облаштування велосмуг та смуг для громадського транспорту по вул. Академіка Сахарова, вул. Марсельській та вул. Отамана Головатого. Крім того, вищевказаними змінами впорядковано паркування транспортних засобів, а також невільовано відстій вантажних транспортних засобів, які прямують до Одеського морського порту.

Відповідно до Міської цільової програми «Безпека дорожнього руху в місті Одесі» на 2020 - 2025 роки, розробляється Концепція розвитку велоінфраструктури на території м. Одеси задля зниження транспортного навантаження на вулично-шляхову мережу м. Одеси шляхом надання альтернативної можливості зручного пересування містом екологічним видом транспорту - велосипедом. Зазначена Концепція запропонує способи залучення інвестицій для подальшого розвитку велосипедної інфраструктури, у тому числі врахує розвиток велосипедної інфраструктури для дітей/підлітків та інфраструктури для велосипедного спорту.

Окрім вищевикладеного, відповідно до рішення Виконавчого комітету Одеської міської ради №523 19.06.2024 «Про організацію місць паркування

легких персональних електричних транспортних засобів (електросамокатів, моноколів тощо) на майданчиках для платного паркування та поза їх межами на території м. Одеси», з метою впровадження у міську транспортну інфраструктуру сучасних екологічно-орієнтованих легких персональних електричних транспортних засобів, а саме електросамокатів, між Департаментом та компаніями прокату ТОВ «ВІ-ДЖЕТ ОДЕСА», ТОВ «БОЛТ ОПЕРЕЙШІЗ Україна» та ТОВ «ШЕРІНГ ІНВЕСТ» було досягнуто домовленостей щодо розміщення електросамокатів на 45-ти місцях - в межах майданчиків для платного паркування та на 109-ти місцях - поза межами майданчиків для платного паркування.

З метою недопущення паркування інших транспортних засобів на місцях, призначених для електросамокатів, шляхом візуального позначення та інформування водіїв, зазначеними компаніями проведена робота з нанесення відповідних трафаретів та встановлення антипаркувальних стовпчиків задля нівелювання паркування інших транспортних засобів, окрім електросамокатів на визначених місцях, відповідно до погоджених у встановленому порядку схем організації дорожнього руху.

Щодо співвідношення використання різних видів транспорту (modal split): за результатами аналізу modal split, більшість пересувань у межах м. Одеси здійснюються громадським транспортом (трамвай, тролейбус, автобус) та приватними автомобілями.

Перевезення пасажирів у м. Одесі організовано на 85 маршрутах загального користування (автобусних - 49, (літні маршрути не працювали у зв'язку з забороною відвідування пляжів) і 36 міського електротранспорту, у т.ч. 14 тролейбусних і 22 трамвайних), згідно діючих паспортів маршрутів. Для обслуговування існуючої маршрутної мережі кожного робочого дня задіяні близько 650 автобусів, 179 од. електротранспорту. Загальна протяжність маршрутів становить: автобусних – близько 2 тис. км, трамвайних - 450.1 км, тролейбусних - 274.5 км. Загальна протяжність маршрутної мережі міста становить близько 3 тис.км. Міську мережу маршрутів загального користування в 2023 році обслуговувало 9 підприємств: 8 – приватних та 1- комунальне підприємство.

В процесі аналізу пасажирських перевезень встановлено їх зменшення автомобільним транспортом та збільшення електротранспортом. Щорічно зменшується кількість пасажирів перевезених автомобільним транспортом.

З 2020 року, через карантинні обмеження, тенденція зменшення кількості пасажирів, які скористались автомобільним транспортом продовжується при відповідному збільшенні перевезень електротранспортом та при загальному зменшенню пасажиропотоку.

Пішохідні пересування складають значну частину переміщень у центральних районах, проте загальне використання вело/електротранспорту зростає, що створює необхідність розвитку відповідної інфраструктури.

За даними Комунального підприємства «Одесміськелектротранс», з питань моніторингу просторових зв'язків та транспортної мобільності міського електротранспорту міста Одеси, станом на 2024 рік: загальна кількість тролейбусних маршрутів – 7; загальна кількість трамвайних маршрутів – 16.

I					
ТРАМВАЙНИЙ РУХ					
№ з/п	№ м-ту	Протяжність, км	Кінцеві станції	Зв'язок з крупними житловими масивами	Місця вузлових пересадок між маршрутами міського електротранспорту
1	1	33,8	«3-д Центроліт – Чорноморського козацтва»	ж/м Котовського – центр (Пересипські мости)	-
2	3	38,5	«вул. Пастера – 16 ст. Люстдорфської дороги»	Центр - ж/м Таїрова	Пл. Старосінна, 1 ст. Люстдорфської дороги
3	5	17,9	«Аркадія – Автовокзал»	Автовокзал - Залізничний вокзал – курортна зона	Залізничний вокзал
4	6 (Нічний)	15,1	«Чорноморського козацтва – Лузанівка»	-	-
5	10	16,7	«І. Рабіна – пл. Тираспольська»	ж/м Черьомушки - центр	Залізничний вокзал, пл. Тираспольська
6	11	5,2	«пл. Олексіївська – Залізничний вокзал»	Центр - Молдованка	Залізничний вокзал
7	12	7,7	«Херсонський сквер – Слобідський ринок»	Слободка - Центр	Херсонський сквер, Пересипський міст
8	13	16,1	«пл. Старосінна – ж/м Шкільний»	Центр – ж/м Шкільний	1 ст. Люстдорфської дороги, пл. Трибуни Героїв
9	15	14,9	«пл. Олексіївська – Слобідський ринок»	Слободка- Центр - Молдованка	пл. Тираспольська, вул. Пантелеймонівська
10	17	13,9	«Куликово поле – 11 станція Фонтанської дороги»	Центр-Фонтан	5 станція Фонтанської дороги
11	18	26,2	«Куликово поле – Меморіал 411 батареї»	Центр – дача Ковалевського	5 станція Фонтанської дороги
12	20	14,3	«Херсонський сквер – Хаджибейський лиман»	Центр – Хаджибейський лиман	Херсонський сквер, Пересипський міст
13	21	9,1	«пл. Тираспольська – Застава 2»	Центр – Застава 2	Пл. Тираспольська
14	26	22,3	«пл. Старосінна – 11 станція»	-	-

	(Нічний)		Люстдорфської дороги»		
15	27	8,0	«16 станція Люстдорфської дороги – Переправа»	Чорноморка - Таїрова	16 станція Люстдорфської дороги
16	28	11,2	«парк Шевченка – вул. Пастера»	Центр – курортна зона	Залізничний вокзал, вул. Пантелеймонівська
II	ТРОЛЕЙБУСНИЙ РУХ				
1	2	11,7	«парк Шевченка – вул. Новосельського»	Центр – курортна зона	Вул. Італійська- вул. Рішельєвська, Соборна пл.
2	3	16,7	«Застава 1 – парк Шевченка»	Застава 1 -центр	Залізничний вокзал, вул. Старопортофранківська
3	7	36,0	«Архітекторська - вул. Новосельського»	Таїрова - центр	Пл. Толбухіна, 5 станція Фонтанської дороги
4	8	17,9	«Суперфосфатний завод – Залізничний вокзал»	Центр – промислова зона	Залізничний вокзал, вул. Старопортофранківська
5	9	21,7	«Інглезі – вул. Рішельєвська»	Черьомушки - центр	1 станція Люстдорфської дороги, 5 станція Фонтанської дороги, пл. 10 квітня
6	10	25,3	«вул. Інглезі – вул. Приморська»	Черьомушки – центр – Пересипські мости	1 станція Люстдорфської дороги, 5 станція Фонтанської дороги, Залізничний вокзал
7	12	22,7	«Архітекторська – вул. Центральний Аеропорт»	Таїрова - Черьомушки	пл. Трибуни героїв, пл. Бориса Дерев'янка

Станом на 2024 рік визначені складні транспортні розв'язки: залізничний вокзал; 5-а станція Фонтанської дороги; 1-а станція Люстдорфської дороги; пл. Трибуни Героїв; пл. Тираспольська.

Співвідношення випуску на лінію трамваїв та тролейбусів на добу станом на 31.12.2024 становить: трамваї – 101 од.; тролейбуси – 73 од.

Розділ 8. Моніторинг інфраструктури, ", що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- розвитку транспортної інфраструктури, а саме об'єктів залізничного, автомобільного, водного, повітряного транспорту, в тому числі громадського, транспорту, зовнішнього транспорту, вулично-дорожньої мережі;

- розвитку інженерної інфраструктури, в тому числі систем розподілу, зокрема, водопостачання, водовідведення, передачі/розподілу електричної енергії, транспортування/розподілу природного газу, систем теплопостачання та зв'язку;

- розвитку в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці (території територіальної громади) загальнодержавної, регіональної та місцевої інфраструктури;

- стану житлового фонду, об'єктів обслуговування та комунального господарства;

- рівня розвитку соціальної інфраструктури, в тому числі забезпеченості територій закладами освіти, охорони здоров'я, пожежними депо, іншими об'єктами життєзабезпечення та закладами/установами надання соціальних послуг;

- забезпечення безбар'єрності вулично-дорожньої мережі та міського простору;

- рівня автомобілізації та забезпеченості паркомісцями за складом парку та видами зберігання.

Моніторинг об'єктів зовнішньої транспортної інфраструктури

Місто Одеса, зважаючи на його виробничий, науковий, культурний та рекреаційний потенціал, відіграє роль полюсу тяжіння для значної території півдня України, який знаходиться на шляхах важливих транзитних сполучень, і через який здійснюються головні транспортні зв'язки України із країнами Чорноморського співтовариства.

У місті Одеса знаходиться головний транспортний вузол регіону, інфраструктура якого складається із споруд та мереж зовнішнього транспорту (залізничного, автомобільного, повітряного, водного), мережі залізничних і автомобільних доріг державного і місцевого значення, магістральної вуличної мережі міста і мережі та інфраструктури масового пасажирського транспорту.

Перевезення пасажирів у м. Одесі організовано на 85 маршрутах загального користування, а саме автобусних - 49 (літні маршрути не працювали, у зв'язку з заборонаю відвідування пляжів) та 36 міського електротранспорту (у тому числі, 14 тролейбусних та 22 трамвайних), згідно діючих паспортів маршрутів. Однак, останнім часом, особливо з введенням 24.02.2022 воєнного стану в Україні, значно зменшилась кількість рухомого складу. Крім того, збільшення вартості палива, його відсутність та зменшення пасажиропотоку також стали підставою для зменшення транспортних засобів на діючих маршрутах.

Для обслуговування існуючої маршрутної мережі кожного робочого дня задіяні близько 650 автобусів та 179 од. електротранспорту. Загальна протяжність маршрутів становить: автобусних - близько 2 тис. км, трамвайних - 450,1 км, тролейбусних - 274,5 км. Загальна протяжність маршрутної мережі м. Одеси становить близько 3 тис. км. Міську мережу маршрутів загального користування

в поточному році обслуговує 10 підприємств: 9 - приватних та 1 - комунальне підприємство.

Одним із найбільших підприємств транспорту в м. Одесі є КП «Одесміськелектротранс», який займається наданням транспортних послуг з перевезення пасажирів тролейбусами, трамваями, автотранспортом, а також фунікулером.

За проектом «Міський громадський транспорт України» реалізован «Магістральний трамвайний маршрут прямого сполучення "Північ-Південь».

В межах реалізації Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком за проектом «Міський громадський транспорт України»- від 11.11.2016 FI №85.103 Separis №0015-0503, ратифікованої Законом "і країни від 12.04.2017 №2009-ТІІ Комунальним підприємством Одесміськелектротранс» укладено контракт №ОТР-02R від 16.12.2022 з Об'єднанням юридичних осіб в особі ТОВ «Татра-Юг» та ТОВ» Росемарі Гида Диш Тнкжарет Лімітед Шіркети» на поставку 13 нових багатосекційних зчленованих трамваїв з низьким рівнем підлоги та супутніх послуг. На 30.12.2024 поставлено 8 нових трамвайних вагонів із 13 трамваїв згідно з укладеним Контрактом.

За проектом «Міський громадський транспорт України II» (субпроект «Оновлення рухомого складу Комунального підприємства «Одесміськелектротранс» - Придбання нових електробусів для м. Одеси»), Одеською міською радою спільно з Європейським інвестиційним банком здійснюється реалізація вищезазначеного проекту відповідно до рішення Одеської міської ради від 19.07.2023 №1348-VIII «Про підтримку участі Комунального підприємства «Одесміськелектротранс» у проекті «Міський громадський транспорт України II».

В межах даного проекту передбачається придбання 30 електробусів та зарядних станцій. Кінцевим бенефіціаром зазначеного проекту визначено Комунальне підприємство «Одесміськелектротранс».

Рішенням Одеської міської ради від 29.11.2023 №1619-VIII «Про надання місцевої гарантії у 2023 році» надана місцева гарантія Одеської міської ради для забезпечення боргових зобов'язань Комунального підприємства «Одесміськелектротранс» за позикою, що залучається з метою оновлення рухомого складу громадського транспорту шляхом закупівлі 30 нових електробусів та зарядних станцій в межах реалізації субпроекту «Оновлення рухомого складу Комунального підприємства «Одесміськелектротранс» - Придбання нових електробусів для м. Одеси».

Таким чином, 28.12.2023 була укладена Угода про передачу коштів позики між Міністерством фінансів України, Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, Одеською міською радою та Комунальним підприємством «Одесміськелектротранс» № 13110-05/272.

В результаті вищезазначеного, 27.02.2025 на офіційному сайті Європейського Інвестиційного Банку оголошено повідомлення про відкритий тендер на закупівлю нових електробусів, зарядних станцій, включаючи запасні частини та витратні матеріали, обладнання та інструменти для технічного обслуговування та ремонту електробусів.

Стосовно характеристики розвитку автобусного транспортного комплексу, інформуємо.

З 2020 року, через карантинні обмеження, тенденція зменшення кількості пасажирів, які скористались автомобільним транспортом продовжується при відповідному збільшенні перевезень електротранспортом та при загальному збільшенню пасажиропотоку.

Перевізники починають зазнавати проблем з недокомплектом професійно підготовлених водіїв в штаті для організації перевезень пасажирів, у зв'язку із перевагами водіїв іншому виду діяльності за кордоном.

Враховуючи велику кількість негативних факторів, на сьогоднішній день, у підприємств-перевізників склалася скрутна економічна ситуація, яка негативно сприяє на можливість придбання нових транспортних засобів.

Також слід зазначити, що Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX було затверджено Указ Президента України № 69 «Про загальну мобілізацію», відповідно до якого оголошено та проведено загальну мобілізацію. Таким чином, деякі водії згідно вищевказаного закону були мобілізовані, інші виїхали із сім'ями до територій, де не велись та не ведуться активні бойові дії.

Не зважаючи на труднощі, які зазнають перевізники на сьогоднішній день, вони починають оновлювати автобусний парк. Зокрема протягом звітного періоду міськими перевізниками придбано спеціалізовані автобуси, пристосовані для перевезення осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення: автобус Ataman A092H6 - 2 од., та 5 автобуси - VDL великої місткості.

Міський електричний транспорт.

Міський електричний транспорт має пріоритет у порівнянні з автомобільним завдяки своїй екологічності. У всьому світі на перше місце ставиться завдання збереження чистоти навколишнього середовища.

Розвиток інфраструктури міського електротранспорту пов'язаний із залученням інвестиційних, кредитних та грандових коштів у рамках Програми «Міський громадський транспорт». Таким чином планується провести оновлення інфраструктури трамвая: трамвайної колії та контактної мережі трамвая на магістральному трамвайному маршруті «Південь – Північ», збудувати сучасні модульні тягові підстанції та кабельні лінії, що живлять мережі для руху електротранспорту. Також розглядається можливість організації руху тролейбусів за маршрутом «вул. Інглезі - вул. 28-ї Бригади (через Південну дорогу)», для чого пропонується застосувати тролейбуси з автономним ходом на випадок забезпечення мобільності тролейбусів на маршруті під час несприятливих погодних умов, дорожньо-транспортних ситуації для об'їзду заторів, при відключення живлення тощо. На ділянці маршруту від диспетчерського пункту кінцевої станції вул. Приморська – Пересипські мости - по Південній дорозі до вул. 28-ї Бригади планується збудувати тролейбусну контактну мережу протяжністю 28 км та п'ять двоагрегатних комплексних модульних тягових підстанцій для живлення цієї ділянки.

Моніторинг розвитку інженерної інфраструктури

Джерелом інформації щодо результатів моніторингу розвитку інженерної інфраструктури, в тому числі систем розподілу, зокрема, водопостачання, водовідведення, передачі/розподілу електричної енергії, транспортування/розподілу природного газу, систем тепlopостачання та зв'язку є

підприємства і організації, які володіють виробничими потужностями та інженерними комунікаціями відповідної галузі.

Запити на отримання інформації щодо результатів моніторингу розвитку інженерної інфраструктури були надіслані: АТ «ОДЕСАГАЗ», АТ "ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», Одеській філії ООО «Інфокс-Водоканал», КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ».

Відповідь була отримана від Одеської філії ООО «Інфокс-Водоканал», АТ «ОДЕСАГАЗ», КП ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ МІСТА ОДЕСИ». Від АТ "ДТЕК ОДЕСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» не було отримано запитуваної інформації.

За даними Одеської філії ООО «Інфокс-Водоканал» та Звіту про виконання бюджетних програм за 2024 рік Департаментом міського господарства Одеської міської ради було виконано:

1. Філія «Інфоксводоканал» ТОВ «Інфокс».

У 2024 році філією «Інфоксводоканал» ТОВ «Інфокс», в першу чергу, у рамках виконання Інвестиційної програми передбачались пріоритетні заходи спрямовані на забезпечення якісного та безперебійного надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення споживачам м. Одеси та Одеської області, а також на охорону навколишнього середовища та надійне електропостачання об'єктів критичної інфраструктури.

Виконувались ремонти та перекладки інженерних мереж, що знаходилися в аварійному стані, які мали часті пориви та закупорки і, як наслідок, спричиняли відсутність водопостачання та водовідведення у споживачів. Однак, початок бойових дій та введення режиму воєнного стану в Україні призвели до значного зменшення обсягів споживання та рівня сплати за послуги з водопостачання та водовідведення. Також, необхідно визначити, що весь цей період протягом 2022-2024 років діяли тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, встановлені постановою НКРЕКП від 22.12.2021р. №2841.

У 2022-2024 роках суттєво змінилася вартість електричної енергії, реагентів та палива, які становлять більшу частину витрат підприємства, підвищився розмір мінімальної заробітної плати, зросли ставки податків, розмір орендної плати за користування ЦМК. Діяльність підприємства навіть в умовах суцільної економії витрат протягом 2024 року була збитковою, що призвело до відсутності коштів на виконання інвестиційної програми. Поточні надходження від споживачів спрямовуються, в першу чергу, на виплату зарплати, оплати електроенергії, реагентів, податків та інших обов'язкових платежів, а також виконання заходів, спрямованих на ліквідацію аварійних ситуацій на мережах та об'єктах водопостачання та водовідведення. Тому, виконання Інвестиційної програми за період 2024 рік склало лише 7%* від загального річного фінансового плану.

Філією «Інфоксводоканал» по вул. Ольгіївська виконана у повному обсязі реконструкція водопровідних мереж від вул. Пастера до вул. Старопортофранківська в Приморському районі м. Одеси - $D=160\text{мм}$, $L=61\text{ Іп.м.}$, п/ет. Для підвищення екологічної безпеки та охорони навколишнього середовища, було придбано насосний агрегат NEP TMw 600/600 - I од, для каналізаційної насосної станції «Головна» за адресою: м. Одеса, вул. Наливна, 15.

Для оновлення зношених і морально застарілих основних фондів придбано нове і сучасне обладнання для підприємства.

Додатково, у 2024 році проведено реконструкцію та перекладку мереж різних діаметрів за рахунок планового ремонту:

- мереж водопостачання, загальною протяжністю - 6598 п.м.
- мереж водовідведення, загальною протяжністю – 2 909 п.м.

2. УЕГГ м. Одеси АТ «Одесагаз».

УЕГГ м. Одеси АТ «Одесагаз» забезпечує газопостачання м. Одеса. Підприємством у 2024 році передбачались пріоритетні заходи які були направлені на безперебійне та безаварійне постачання природного газу.

В наслідок постійних атак з боку ворога на наше місто відбувається пошкодження газопроводів різних тисків. Підприємством цілодобово негайно виконуються роботи по усуненню витоків та роботи з відновлення газопостачання підприємствам та мешканцям міста.

Підприємством у робочому режимі проводиться ремонт та профілактика систем газопостачання. Заміна надомних регуляторів зниження тиску, заміну вимикаючих пристроїв на газопроводах-вводах на житлові будинки та багато інших робіт пов'язаних з безпечною експлуатацією газо-розподільчих мереж.

Станом на 2024 рік в межах міста Одеси знаходяться 4 газорозподільні станції до яких приєднанні газорозподільні мережі. Кількість газорозподільних пунктів становить 196 одиниць, шафових розподільних пунктів - 412 одиниць, домових регуляторів тиску газу 1537 одиниць.

Загальна протяжність газорозподільних мереж і газопроводів-вводів складає:

- газопроводи високого тиску - 213,208 км,
- газопроводи середнього тиску - 574,179 км,
- газопроводи низького тиску - 1019,719 км,
- газопроводи-вводи всіх тисків - 293,659 км,

Газорозподільні мережі знаходяться в задовільному стані без наявних проблем функціонування.

3. КП «Теплопостачання міста Одеси»

Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси» є провідною теплоенергетичною організацією, що здійснює комплексну генерацію, транспортування та постачання теплової енергії близько 700 тис. мешканцям міста Одеси. Система централізованого теплопостачання охоплює близько 80 % території міста.

Комунальне підприємство «Теплопостачання міста Одеси» експлуатує 157 котелень, у тому числі 7 районних, 4 квартальних та 146 «малих» котелень загальною встановленою сумарною потужністю 1815,539 Гкал/год, 116 розподільчих теплових вузлів, 1 насосну станцію.

Основним видом палива, що використовується для виробництва теплової енергії в системі централізованого теплопостачання міста Одеси, є природний газ.

Частка виробництва теплової енергії з різних видів палива становить:

- природний газ - 99,966 %;
- вугілля - 0,034%.

Котельне обладнання відпрацювало понад 20 років, обладнання потребує модернізації. Теплові мережі виконані в двохтрубному виконанні, діаметром від 32 мм до 700 мм. Більшість теплових мереж міста - підземної прокладки у

непрохідних та напівпровідних каналах. Деякі ділянки теплових мереж - надземної прокладки. Термін експлуатації більшості теплових мереж перевищує 25 років. Значна частина теплових мереж та ізоляційного покриття перебуває у зношеному стані. Теплова ізоляція більшості теплопроводів виконана із мінвати. На деяких ділянках забудовниками порушені охоронні зони теплових мереж. Протяжність теплових мереж у двотрубному обчисленні становить 616,73 км, у тому числі 152,49 км - магістральні та 464,24 км - розподільчі.

Середній термін експлуатації ділянок труб мереж складає понад 23 роки. Частка аварійних ділянок труб теплових мереж складає 26,5 %. Питома пошкоджуваність трубопроводів теплових мереж, кількість пошкоджень на рік на 1 км теплових мереж складає 1,6.

У 2024 році КП «Теплопостачання міста Одеси» впроваджувались пріоритетні заходи спрямовані на забезпечення безперебійного якісного та надійного теплопостачання, реконструкції котельень.

В рамках реалізації інфраструктурного проєкту завершено масштабні роботи з відновлення димової труби котельні «Північна-2», яка була пошкоджена через негоду в листопаді 2023'року. Роботи з відновлення труби проводилися за фінансової підтримки міжнародного партнера з розвитку Дитячого фонду ООН (ЮШСЕФ).

У зв'язку з дією воєнного стану в Україні та застосуванням для категорії споживачів «населення» тарифів на теплову енергію, які встановлені ще в 2020 році, на виконання мораторію на підвищення цін (тарифів) у сфері теплопостачання, згідно Закону України від 29.07.2022р № 2479-ІХ «Про особливості регулювання відносин на ринку природного газу та у сфері теплопостачання під час дії воєнного стану та подальшого відновлення їх функціонування» КП «ТМО», роботи по будівництву нових та реконструкції, модернізації теплових мереж у 2024 році не проводилися.

Виконувалися роботи по ліквідації пошкоджень теплових мереж виявлених під час проведення гідравлічних обпресувань, з метою якісного надання послуг у опалювальний період 2024-2025 роках.

Всього за 2024 рік усунуто 1012 пошкоджень. В ході усунення пошкоджень замінено 12 406,5 п.м. трубопроводів теплових мереж. Всього за 2024 рік Департаменту муніципальної безпеки здано 553 розкопки.

Виконані роботи по заміні насосної групи та капітальному ремонту електрообладнання підвищувальної насосної станції.

Крім того, в рамках реалізації інфраструктурних проєктів відповідно до прийнятої Одеською міською радою 03.05.2023 р. «Концепцією енергетичної безпеки міста Одеси на 2023-2028 роки», підписаним між Одеською міською радою та Програмою розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) від 06.04.2023 р. Меморандумом про Взаєморозуміння з метою забезпечення енергетичної безпеки критичної інфраструктури міста Комунальним підприємством «Теплопостачання міста Одеси» впроваджуються заходи зі будівництва розподіленої системи генерації електричної енергії на базі газопоршневих когенераційних установок.

Забезпечено функціонування теплових мереж міста. Виконані роботи з підготовки системи теплопостачання до опалювального періоду 2024-2025 рр. та заходів з енергозбереження, здійснено реконструкцію та модернізацію 3-х котлів.

Моніторинг стану житлового фонду, об'єктів обслуговування та комунального господарства

За інформацією Звіту про виконання бюджетних програм за 2024 рік Департаментом міського господарства Одеської міської ради, у 2024 році в наслідок бойових дій, продовжувалися випадки руйнувань та пошкоджень житлового фонду міста Одеси, які потребували виконання невідкладних відновлювальних та інших робіт.

Загальна кількість житлових будинків з різними степенями пошкоджень становила – 719 одиниць. Кількість житлових будинків, які потребували заміни дверей та вікон (отворів) – 593 одиниці, кількість житлових будинків, що потребували виконання робіт капітального характеру становила – 46 одиниць.

До Державного реєстру пошкодженого та знищеного майна в м. Одесі по житловому фонду було внесено 472 інформаційні повідомлення про пошкодження.

Завдяки спільним діям Департаменту міського господарства Одеської міської ради та КП «ЖКС», протягом 2024 року, у місті тривала робота з вирішення нагальних питань, збереження житла населення та подальший сталий розвиток житлової сфери в військових умовах.

За даними Звіту про діяльність Пересипської районної адміністрації Одеської міської ради за 2024 рік (з відкритих джерел) житловий фонд району складають майже 13,9 тисяч житлових будинків, з них 87,8 % - це 12192 приватних будинків та 12% - 1650 багатоквартирних будинків комунальної та приватної власності.

Система освіти Пересипського району налічує 61 установу: 28 шкіл, в яких навчається 23,1 тисяч дітей, 29 дошкільних установ, які відвідують майже 5,0 тисяч дітей, та 4 заклади позашкільної освіти, які відвідують майже 4 тисяч дітей.

У закладах охорони здоров'я Комунальної власності територіальної громади міста Одеси по Пересипському району на 01.01.2025 на обліку перебуває 41,8 тисяч дітей.

Система охорони здоров'я представлена 22 установами міського та обласного підпорядкування.

У 2024 році у Пересипському районі введено в експлуатацію 4 багатоквартирних житлових будинки:

- Багатоквартирний двосекційний житловий будинок з підземним паркінгом за адресом: м. Одеса, вул. Одеська, буд. 41-Б;
- Багатоповерховий будинок квартирної типу з підземним паркінгом за адресом: м. Одеса, вул. Владислава Бувалкіна, буд. 35-Ж;
- Житловий будинок квартирної типу за адресом: м. Одеса вул. Слобідська, буд. 56, корп. 1.;
- Житловий будинок квартирної типу з вбудовано-прибудованими приміщеннями (буд. №7) за адресом: м. Одеса вул. Академіка Сахарова, буд. 14.

У 2024 році на території Пересипського району міста Одеси організовано 91 пункт незламності на об'єктах всіх форм власності, комунальної форми власності — 32, які одночасно можуть відвідувати майже 6500 осіб.

Протягом 2024 року з метою визначення місць для укриття цивільного населення щоквартально проводились комісійні обстеження об'єктів фонду

захисних споруд цивільного захисту, які розташовані на території Пересипського району, з оформленням відповідних актів. Таких захисних споруд в районі — 94, обстеженню підлягали 60 захисних споруд усіх форм власності, 30 найпростіших укриттів державної та приватної форми власності та 4 найпростіших укриття закладів охорони здоров'я комунальної форми власності.

Визнано придатними до використання 20 захисних споруд цивільного захисту усіх форм власності та 30 найпростіших укриттів.

За даними Звіту про діяльність Київської районної адміністрації Одеської міської ради у 2024 році (з відкритих джерел), у 2024 році було поставлено на облік фонду захисних споруд цивільного захисту 2 об'єкти, які розташовані за адресами: вул. Варненська, 3а (ТОВ 333СО «Просвіта»); вул. Львівська, 1Б (КЗ «Одеський навчально-реабілітаційний центр «Відкриваємо світ»).

На кінець звітного року кількість найпростіших укриттів в Київському районі склала 239, захисних споруд цивільного захисту – 23.

За даними Звіту про результати діяльності Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради станом на 2024 рік (з відкритих джерел), на території Хаджибейського району розташовані житлові будинки: будинки комунальної власності - 1338 буд.; ОСББ -356 буд.; ЖБК - 137 буд.; відомчі - 149 буд.; приватні -10418 буд. В результаті обстрілів на території Хаджибейського району було пошкоджено або зруйновано (частково зруйновано) - 242 приватних та 63 багатоквартирних будинків. (у 2023 році - 15 приватних та 120 багатоквартирних будинків).

Відповідно до вимог законодавства проведено оцінку готовності 89 та 36 протирадіаційних укриттів; визначено, обстежено та включено до фонду захисних споруд цивільного захисту 145 найпростіших укриттів.

В 2024 році проводилось щоквартальне комісійне обстеження об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту району. Всього обстежено 270 об'єктів.

З державної до комунальної форми власності прийнято 6 захисних споруд цивільного захисту, рекомендовано для укриття населення та включено до фонду захисних споруд цивільного захисту 13 найпростіших укриттів загальною кількістю укриттяємих - 5892 осіб.

За даними Звіту про діяльність Приморської районної адміністрації Одеської міської ради за 2024 рік (з відкритих джерел), на території району житловий фонд обслуговують два комунальних підприємства: КП ЖКС «Фонтанський» та КП «ЖКС» «Порто-Франківський», ОСББ, ЖБК, відомства, керуючі компанії, основним завданням яких є утримання житлового фонду в належному технічному і санітарному стані.

За даними Звіту про виконання бюджетних програм за 2024 рік Департаментом міського господарства Одеської міської ради було виконано:

1. У рамках Міської цільової програми розвитку житлового господарства м. Одеси на 2022-2026 роки на протязі 2024 року задля покращення технічного стану житлових будинків і умов проживання громадян Департаментом міського господарства Одеської міської ради було проведено: для покращення технічного стану житлових будинків і умов проживання громадян міста Одеси:

- ✓ Проведено 39 відкритих торгів, з яких:
  - капітальний ремонт (протиаварійні роботи) - 7 відкритих торгів;
  - капітальний ремонт житлових будинків - 5 відкритих торгів;
  - капітальний ремонт ліфтів - 27 відкритих торгів.
- ✓ Виконані роботи із капітального ремонту 146 об'єктів та розроблено проектну документацію 16 об'єктів на загальну суму 78369,7 тис. грн, а саме:
  - роботи з ремонту інженерних мереж житлових будинків по 42 об'єктах;
  - роботи з ремонту покрівлі житлових будинків по 15 об'єктам;
  - роботи з підсилення конструкцій житлових будинків по 8 об'єктам;
  - за кошти Депутатського фонду виконані роботи із капітального ремонту інженерних мереж, ремонту покрівлі та заміні віконних блоків парадних житлових будинків на 81 об'єкті.

✓ Виконано капітальний ремонт 77 ліфтів, за кошти Депутатського фонду виконано капітальний ремонт 6 ліфтів та розроблено проектну документацію 46 об'єктів для виконання капітального ремонту ліфтів у 2025 році на загальну суму 115082,6 тис. грн.

2. У рамках Міської цільової програми енергоефективності в м. Одесі на 2022-2026 роки протягом 2024 року: забезпечення функціонування теплових мереж Комунальним підприємством «Теплопостачання міста Одеси».

2. У рамках Міської цільової програми благоустрою м. Одеси на 2022-2026 роки протягом 2024 року було виконано роботи по утриманню території міста в належному стані та поліпшення його естетичного вигляду.

Комунальним підприємством «Міські дороги» для забезпечення зовнішнього благоустрою та збереження дорожньої інфраструктури міста у звітному періоді здійснювалося поточне утримання магістральних доріг міста та інженерних споруд, здійснювалися проведення робіт щодо утримання, очищення, ремонт зливової каналізації.

Комунальним підприємством «Одеське електротехнічне експлуатаційно-монтажне підприємство» протягом 2024 року виконано:

- поточне утримання та експлуатація об'єктів благоустрою на належному технічному рівні (14 дощових насосних станцій; 11 дренажних насосних станцій, на яких встановлено 39 осередків ЩО-70 та 25 насосних агрегатів; - підземних пішохідних переходів, на яких встановлено 57 осередків ЩО-70 та 16 насосних агрегатів; 5 трансформаторних підстанцій; 6 промислових баз.

- поточне утримання електромереж, 2 120 світлових точок, 32 700 м кабельних ліній і повітряних електричних мереж, 58 насосних агрегатів, 150 електромоторів від 1,5 кВт до 125 кВт, 310 електрощитів живлення, 48 щитів автоматики та контрольно-вимірювальних приладів, 30 електрообігрівачів, 83 силових установок, 8 підйомників із спеціалізованими платформами для маломобільних груп населення у підземних переходах на Привокзальній площі.

Комунальним підприємством «Одесміськвітло» за звітний період виконано: поточне утримання мереж зовнішнього освітлення та мереж зовнішнього електрозабезпечення.

Комунальним підприємством «Спеціалізоване підприємство комунально-побутового обслуговування»:

- здійснювалось поточне утримання та експлуатація 11 кладовищ та крематорію;

- виконано послуги зі збирання, вивезення, поховання твердих побутових відходів; технічне обслуговування автоматичної установки пожежної сигналізації, системи оповіщення людей про пожежу та системи централізованого пожежного спостереження;

Департаментом міського господарства Одеської міської ради за 2024 рік: надано послуги з утримання і благоустрою території загального користування Одеської міської територіальної громади, розташованої на території Пересипського, Приморського та інших районів м. Одеси; та проведено капітальний ремонт елементів благоустрою.

Комунальним підприємством «Міськзелентрест» за 2024 рік проведено технічну інвентаризацію та паспортизацію об'єктів благоустрою населених пунктів та незалежної оцінки майна по дитячих та спортивних майданчиках, які знаходяться на обслуговуванні Комунального підприємства «Міськзелентрест».

Комунальними підприємствами житлових комунальних сервісів (у 2024 році виконувались функції з управління будинками, а саме: по вивезенню побутових відходів, проведення дератизації, дезінсекції, освітлення місць загального користування, організація виконання робіт з технічного обслуговування і ремонту електрообладнання в житловому фонді, забезпечення інших видів діяльності та надання платних послуг, що незаборонені чинним законодавством України.

За інформацією Звіту Управління капітального будівництва Одеської міської ради про результати діяльності за 2024 рік щодо моніторингу стану житлового фонду, об'єктів обслуговування та комунального господарства, протягом 2024 року за рахунок коштів бюджету виконувались роботи з проектування, будівництва, реконструкції, реставрації та капітального ремонту по близько 140 об'єктам соціальної та інженерної інфраструктури, житла, а також історико-архітектурної спадщини міста.

Щодо об'єктів соціальної інфраструктури міста Одеси:

По об'єктам освіти виконувались будівельні роботи у 14 закладах, зокрема завершені ремонтно-відновлювальні роботи в наступних закладах:

- будівлі літ. "А" Одеського ЗДО "Ясла-садок" № 19 комбінованого типу Одеської міської ради по вул. Мечникова, 2В з впровадженням енергозберігаючих технологій;

- будівлі Одеського ЗДО "Ясла-садок" № 88 Одеської міської ради по вул. Балківській, 42Б з впровадженням енергозберігаючих технологій;

- будівлі Одеської гімназії № 47 Одеської міської ради по вул. Кіри Муратової (Льва Толстого), 8, з впровадженням енергозберігаючих технологій, а також роботи з капітального ремонту спортивного залу гімназії;

- будівлі літ. "А" Одеської гімназії № 110 Одеської міської ради, по вул. Василя Стуса, 10.

Протягом 2024 року проводилась розробка проектно-кошторисної документації на виконання ремонтних, реставраційних робіт ще по 20 закладам.

Обсяг виконаних робіт по об'єктам сфери освіти склав 121 375,2 тис.грн. (у 2023 році – 118 082,5 тис.грн.)

У межах реалізації заходів з розвитку охорони здоров'я проводились будівельні роботи в усіх 7 міських лікарнях та їх структурних підрозділах та

філіях, а також в інших закладах системи охорони здоров'я Одеської міської ради – всього 27 об'єктів. У тому числі завершені наступні заходи:

- реконструкція приміщень будівлі КНП «Дитяча міська клінічна лікарня № 3» Одеської міської ради по вул. Академіка Заболотного, 26а (для приймального та боксованого відділень);

- капітальний ремонт окремих приміщень та покрівлі будівлі філії "Міський пологовий будинок № 1" КНП "Міська клінічна лікарня № 11" Одеської міської ради по вул. Донорська, 3;

- капітальний ремонт корпусу поліклінічного відділення КНП "Міська лікарня № 8" Одеської міської ради по Фонтанській дор., 110;

- капітальний ремонт інженерних мереж зовнішнього електропостачання КНП "Міська клінічна лікарня № 1" Одеської міської ради по вул. М'ясоєдовській, 32;

- реставраційні роботи будівлі КНП «Міська лікарня № 5» Одеської міської ради по вул. Троїцькій, 37;

- поточний ремонт підвальних приміщень КНП "Міська клінічна лікарня № 10" Одеської міської ради за адресою: м. Одеса, вул. Олексія Вадатурського, 61А, які за необхідності можуть використовуватись у якості найпростішого укриття для персоналу та відвідувачів лікарні.

У межах завдань із забезпечення альтернативними джерелами енергопостачання об'єктів соціальної інфраструктури міста проведено роботи з капітального ремонту інженерних мереж електропостачання та приєднано 9 дизель-генераторів у різних закладах охорони здоров'я Одеської міської ради. Також проведено реконструкцію інженерних мереж електропостачання КНП «Міська клінічна інфекційна лікарня» Одеської міської ради по вул. Пастера, 5/7 зі встановленням сонячної електростанції.

Також, протягом 2024 року проводились заходи з проектування та виконання будівельних (ремонтних робіт) по іншим об'єктам комунальної власності Одеської міської територіальної громади, в яких розміщені виконавчі органи Одеської міської ради, їх структурні підрозділи та комунальні установи, а також інші заклади соціально-побутового призначення (25 об'єктів). Обсяг виконаних робіт по зазначеним об'єктам склав 43 952,11 тис.грн. (у 2023 році – 102 760,9 тис.грн.).

Щодо об'єктів міського середовища (благоустрій та збереження будівель-пам'яток архітектури).

За звітний період завершено реставрацію фасадів та покрівель будівель-пам'яток архітектури та містобудування місцевого значення за наступними адресами: вул. Софіївська, 15, вул. Італійська (Пушкінська), 31 рг вул. Єврейської. Крім того, проведено проектні роботи на реставрацію фасадів 6 будинків-пам'яток.

Моніторинг рівня розвитку соціальної інфраструктури

За даними Звіту про діяльність Департаменту охорони здоров'я Одеської міської ради за 2024 рік, медичну допомогу мешканцям м. Одеси в умовах воєнного стану надавали 33 заклади охорони здоров'я, з яких: 4 – кластерні лікарні (у т. ч. 1 дитяча), 3 загальні лікарні, 3 консультативно-діагностичних центра для дорослого населення та 1 дитячий, 6 центрів первинної медико-

санітарної допомоги, 7 дитячих поліклінік, 2 будинки дитини, пологовий будинок, стоматологічна поліклініка, Центр профілактики і боротьби з ВІЛ-інфекцією та СНІДом, психіатричний диспансер, міський Центр здоров'я та міський Центр невідкладної медичної допомоги, комунальне підприємство «Одесфарм».

За календарний 2024 рік медичними закладами міста було надано майже 5 млн. медичних послуг. З яких – 40 тис. для внутрішньо-переміщених осіб та більше 17 тис. – для наших захисників, військовослужбовців Сил Оборони України.

У 2024 році в стаціонарних лікувальних закладах проліковано 104 761 особа, з них 6069 – військовослужбовців. Стоматологічну допомогу отримали 151 264 осіб, з них військовослужбовців – 5078.

Одним із найважливіших напрямів сьогодення є реабілітаційна допомога. Наслідки, які приносить війна нашому суспільству, можуть бути виправлені лише якісною та ефективною реабілітацією.

У 2024 році послуги стаціонарної реабілітації отримали 1589 осіб, з них 68 внутрішньо переміщених осіб та 42 військовослужбовця. Послуги амбулаторної реабілітації отримали 6324 осіб, з них 728 внутрішньо переміщених осіб, 142 військовослужбовців.

Загальний ліжковий фонд реабілітаційних відділень в п'яти лікувальних закладах міста Одеси складає 120 ліжок. Окрім відділень реабілітації в багатопрофільних лікарнях та КНП «МЛ № 8» ОМР прийнято рішення про створення Міського реабілітаційного центру на базі КНП «МЛ № 5» ОМР.

У Комунальному некомерційному підприємстві «Міська клінічна лікарня № 1» Одеської міської ради, Комунальному некомерційному підприємстві «Міська клінічна лікарня № 10» Одеської міської ради, Комунальному некомерційному підприємстві «Міська клінічна лікарня № 11» Одеської міської ради та Комунальному некомерційному підприємстві «Міська лікарня № 8» Одеської міської ради створені та функціонують «Палати Героя», призначені для довгострокового перебування поранених захисників України, які знаходяться в апалічному стані (пригніченому стані свідомості), в яких забезпечується постійний догляд за пацієнтами.

Одним з пріоритетним напрямком діяльності є психологічна підтримка військовослужбовців та мешканців міста. П'ятнадцять міських лікувальних закладів надають послугу з психологічної допомоги. У 2024 році отримали психологічну допомогу більше 68 458 пацієнтів, з них – 415 військовослужбовців.

За інформацією Департаменту науки та освіти Одеської міської ради, станом на 31.12.2024 рік, до мережі комунальних закладів освіти територіальної громади входить 120 закладів загальної середньої освіти, 137 закладів дошкільної освіти, 19 закладів позашкільної освіти, 3 міжшкільні ресурсні центри, 1 комунальний навчальний заклад «Дитячий будинок «Перлінка», загальної кількості - 280 закладів освіти.

У більшості закладів освітній процес відбувався в очному режимі (86%), а також дистанційно (14%). Порівняно з 2023 роком, відсоток закладів освіти, що працюють очно, зріс на 25%, тоді як дистанційне навчання зменшилося на 22%.

У закладах освіти у 2024 році навчалося 109 030 здобувачів освіти, з них 91 866 – учнів ЗЗСО, 17 164 – вихованці ЗДО.

Загальна кількість здобувачів освіти у 2024 році у порівнянні з 2023 роком зменшилась на 9,3 % (7 941 здобувачів освіти).

У порівнянні з 2023 році відбулося збільшення кількості учнів і вихованців з числа внутрішньо переміщених осіб на 1 156 осіб. Так, у 2024 році в закладах загальної середньої освіти навчаються 6 400 дітей з числа внутрішньо переміщених осіб (у 2023 році їх було 5 523), у закладах дошкільної освіти – 1 743 вихованці з числа внутрішньо переміщених осіб (у 2023 році їх було 1 464). Кількість учнів і вихованців, які перебувають за кордоном і навчаються дистанційно в закладах освіти міста, зменшилась у порівнянні з минулим роком: - 2024 рік – 1 312 вихованці закладів дошкільної освіти та 14 403 учні закладів загальної середньої освіти; - 2023 рік – 2 571 вихованець і 17 226 учнів. За сімейною формою навчався 6 471 учень (2023 рік – 6 625 учнів), обрали екстернатну форму навчання – 3 048 учнів (2023 рік – 1 786 учнів). У 2024 році у закладах освіти міста працювало 14 436 працівників, з них педагогічних працівників – 8 678, у 2023 році у закладах освіти міста працювало 15 126 працівників, з них педагогічних працівників – 8 804, у 2022 році – 15 743 працівники, з них педагогічних працівників – 9 221.

За даними Головного управління ДСНС України в Одеській області, станом на 2024 рік на території міста Одеси функціонує 9 пожежно-рятувальних підрозділів, зокрема: на території Київського району – 1, Пересипського – 2, Хаджибейського – 3, Приморського – 3.

Визначено, що відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» та ДСТУ 8767:2018 «Пожежно-рятувальні частини. Вимоги до дислокації та району виїзду, комплектування пожежними автомобілями та проектування» на території міста Одеси необхідно створити 5 пожежно-рятувальних підрозділів, з урахуванням кількості мешканців та довжини шляху слідування до місця виклику.

Моніторинг забезпечення безбар'єрності вулично-дорожньої мережі та міського простору.

За інформацією Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради, у місті Одеса станом на 01.10.2024 року на обліку в Департаменті праці та соціальної політики Одеської міської ради перебувало:

- 71 833 дорослих осіб з інвалідністю та 5 393 дитини з інвалідністю, що на 11% більше у порівнянні з 2023 роком;

- 131 740 внутрішньо переміщених осіб, що на 2 % менше ніж у 2023 році.

Для забезпечення безбар'єрності у м. Одеса Одеською міською радою рішенням від 03 травня 2023 року № 1142-УП затверджено Міську цільову програму «Рівність» на 2023-2025 роки (внесено зміни від 26 червня 2024 року № 2204-УП), з метою забезпечення реалізації державної та місцевої політики з питань захисту прав та інтересів осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю і дітей, які мають ризик отримання інвалідності, та їх сімей.

В межах Програми у 2024 році для маломобільних груп населення виконуються роботи з улаштування пандусів з навісами, благоустрій території, реконструкція входних груп до потреб осіб з інвалідністю у приміщеннях Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської ради.

З метою забезпечення вимог безбар'єрності вулично-дорожньої мережі, заданими Комунального підприємства «Одесміськелектротранс» Одеської міської ради, з 2016 року розпочата робота по модернізації існуючого трамвайного парка шляхом заміни кузовів на частково низько підлогові. Всього власними силами зроблено 31 трамвайний вагон з часткою низької підлоги, пандусами та місцями для розміщення в салоні інвалідних візків, у том числі, 4 одиниці трисекційних трамвайних вагона. Станом на 31.12.2024 підприємством отримано 10 низькопідлогових багатосекційних трамвайних вагонів (загалом поставка 2024-2025 склала 13 одиниць). Всього безбар'єрний доступ міського електротранспорту забезпечують 45 трамвайних вагонів, в тому числі – 17 багатосекційних. Також в експлуатації застосовуються 73 тролейбуса з низькою підлогою, пандусами та місцями для інвалідних візків.

Моніторинг рівня автомобілізації та забезпеченості паркомісцями

За інформацією Департаменту транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради за, відповідно до Положення про організацію і порядок паркування транспортних засобів у м. Одесі, затвердженого рішенням Одеської міської ради № 1251-VI від 20.09.2011 (із змінами), Уповноваженою особою по здійсненню організації та експлуатації майданчиків для платного паркування транспортних засобів та укладання договорів балансоутримання місць паркування транспортних засобів відповідно до «Переліку спеціальних земельних ділянок, відведених для організації та провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів на території м. Одеси, у новій редакції» (далі - Перелік), затвердженого рішенням Одеської міської ради від. 27.08.2014 № 5286-VI (із змінами) визначено Комунальне підприємство «Одестранспарксервіс».

Оператори спеціально відведених автостоянок, майданчиків для платного/безоплатного паркування транспортних засобів здійснюють діяльність на підставі відповідних схем, погоджених та затверджених у встановленому порядку, наявності адрес у Переліку та укладених договорів балансоутримання місць для паркування.

Протягом 2024 року КП «Одестранспарксервіс» та операторами у м. Одеса реалізовано та улаштовано:

- 111 спеціально відведених автостоянок на 10 546 м/м, серед яких 1 055 м/м для осіб з інвалідністю, що дозволило збільшити надходження до бюджету Одеської міської територіальної громади на 26,93%;

- 222 майданчиків для безоплатного паркування транспортних засобів (в тому числі службових) на 2 908 м/м, серед яких 291 м/м для осіб з інвалідністю, що становить зріст надходжень до бюджету Одеської міської територіальної громади на 1,09%.

Разом з тим, суттєве зростання відбулося саме у сфері облаштування майданчиків для платного паркування транспортних засобів: їх кількість збільшилася з 30 до 49 од., що призвело до зростання кількості м/м із 979 до 1604, серед яких 182 м/м відведено для транспортних засобів осіб з інвалідністю. Завдяки реалізації цих заходів було досягнуто впорядкування паркувального простору, підвищення рівня безпеки дорожнього руху та забезпечено зростання надходжень до бюджету Одеської міської територіальної громади на 134,51 %.

Зазначені заходи дозволили впорядкувати розміщення транспортних засобів, уникнути хаотичної постановки автомобілів та забезпечити належну організацію паркування.

Розділ 9. Моніторинг реалізації містобудівної документації, що включає в себе інформацію щодо результатів моніторингу:

- виконання плану реалізації містобудівної документації (за наявності, у разі відсутності - формування переліку проектних рішень містобудівної документації та визначення ступеня їх виконання);

- виконання проектних рішень містобудівної документації вищого рівня, передбачених на території, щодо якої здійснюється містобудівний моніторинг;

- наявності та актуальності геопросторової інформації у відповідних базах даних на відповідну територію, відповідності форматів геопросторових даних містобудівної документації вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року № 632 (632-2021-п) "Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території";

- відповідності техніко-економічних показників (індикаторів) проектного та існуючого станів розвитку території відповідно до містобудівної документації, а також досягнутим показникам реалізації програм економічного і соціального розвитку територій;

- встановлення відповідності проектних рішень усіх видів містобудівної документації між собою, а також відповідності документам стратегічного планування усіх рівнів; відповідності містобудівної документації чинним нормативно-правовим актам з питань містобудівної діяльності та державним будівельним нормам.

Моніторинг виконання плану реалізації містобудівної документації.

Станом на 31.12.2024 чинною містобудівною документацією в м. Одесі є:

- ✓ Генеральний план м. Одеси - затверджено рішенням ОМР від 25.03.2015р. № 6489-VI; (розробник ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ);
- ✓ План зонування території м. Одеси (Зонінг) - затверджено рішенням ОМР від 19.10.2016 р. № 1316-VII; (розробник ТОВ «ІНСТИТУТ ХАРКІВПРОЕКТ», м. Харків);
- ✓ 45 детальних плану територій різних частин міста.

У 2024 році був затверджений 1 детальний план території (рішення Одеської міської ради від 04.12.2024 № 2593-VIII «Про затвердження Детального плану території в межах вулиць: Промислова, Хімічна, М. Грушевського та Бродська (колишня Плієва) у м. Одесі»).

В зв'язку з тим, що місто Одеса внесена до Списку історичних населених місць України, у складі чинного Генерального плану міста є науково-проектна документація «Історико-архітектурний опорний плани, проект зон охорони, визначення меж історичних ареалів м. Одеси» (далі – ІАОП), що затверджена наказом Міністерства культури і туризму України від 20.06.2008 № 728/0/16-08.

Згідно з Переліком пам'яток та об'єктів культурної спадщини м. Одеси (книга II. «Переліки пам'яток та об'єктів культурної спадщини» ІАОП), загальна кількість об'єктів культурної спадщини, що взята на облік станом на 2008 рік – 1339 об'єктів, з них пам'яток національного значення – 42 об'єкта.

За інформацією Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної (військової) адміністрації, з 2008 року по 2024 рік, до Державного реєстру нерухомих пам'яток України занесене 19 щойно виявлених об'єктів культурної спадщини та об'єктів які раніше не перебували на обліку як об'єкти культурної спадщини (додаток 4).

Також, 25 січня 2023 року Комітет всесвітньої спадщини ЮНЕСКО ухвалив рішення про внесення за прискореної процедури культурно-історичної пам'ятки «Історичний центр міста-порту Одеси» до «Списку Всесвітньої спадщини під загрозою», що визначив необхідність у розробленні та затвердженні науково-проектної документації щодо меж та режимів використання об'єкту та буферної зони об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Історичний центр Одеси», а також нового історико-архітектурного опорного плану м. Одеси.

Моніторинг виконання проектних рішень містобудівної документації вищого рівня, передбачених на території, щодо якої здійснюється містобудівний моніторинг

Щодо стану реалізації генерального плану м. Одеси, як основного виду містобудівної документації на місцевому рівні.

Під час здійснення своїх повноважень Одеська міська рада в особі, в т.ч., Департаменту дотримуються рекомендацій, визначених в Генеральному плані м. Одеси, щодо встановлення режиму використання територій, визначених для майбутніх містобудівних потреб, а саме:

- заборона будь-якого капітального будівництва на сільськогосподарських землях та вільних територіях (в межах та за межами міста), визначених генеральним планом під перспективний розвиток міста. Допускається зведення некапітальних, тимчасових споруд;

- недопущення територіального розширення та збільшення потужності виробничих та комунально-складських об'єктів, призначених для винесення, або перепрофілювання під іншу функцію (нафтогазовий комплекс, порт, інш).

- забезпечення поступового винесення на інші території, або ліквідації існуючих об'єктів, які не можуть бути пристосовані під перспективну функцію, визначену генеральним планом.

- перепрофілювання існуючих виробничих та комунальних об'єктів на своїх територіях під функцію, наближену до визначеної генеральним планом;

- стримування процесу реконструкції існуючих об'єктів, які за функціональним призначенням не відповідають рішенням генерального плану;

- недопущення розміщення шкідливих у санітарному відношенні об'єктів на, або поблизу площадок нового будівництва, визначених генеральним планом, які не дадуть змоги використання території за новим функціональним призначенням.

Моніторинг встановлення відповідності проектних рішень усіх видів містобудівної документації між собою, а також відповідності документам стратегічного планування усіх рівнів; відповідності містобудівної документації чинним нормативно-правовим актам з питань містобудівної діяльності та державним будівельним нормам.

На подальших етапах розвитку, оновлення та внесення змін до містобудівної документації, необхідно передбачити усунення наявних невідповідностей та суперечностей, які були виявлені під час здійснення містобудівного моніторингу

Моніторинг виконання проєктних рішень містобудівної документації вищого рівня, передбачених на території, щодо якої здійснюється містобудівний моніторинг

Основними положеннями чинного Генерального плану передбачається формування Одеси як інтегрованого в українську і світову економіку багатофункціонального міста - головного контактного центру Чорноморського регіону, в якому на основі сталого розвитку буде створене високоякісне середовище життєдіяльності населення в нових соціально - економічних умовах. Місто Одеса - «Відкрите європейське місто» яке орієнтоване на досягнення європейського стандарту якості життя. Ідея цієї концепції визначилася у прийнятті наступного варіанту напряму розвитку міста в процесі розробки генерального плану: Одеси як багатофункціонального ділового і туристичного регіонального центру. Прийнятий в основу розробки сценарій розвитку міста за цим варіантом найбільше відповідає рішенням Генеральної схеми планування території України, де Одесі відведена роль науково-інформаційного, культурного й туристичного центру країни, а також «інноваційному» сценарію розвитку м. Одеси, який визначений як перспективний «Стратегією економічного та соціального розвитку міста Одеси до 2022 року».

Станом на 2024 рік, Стратегія розвитку Одеської міської територіальної громади відсутня. Розпочато процес розробки Стратегії розвитку громади, зокрема: Одеською міською радою прийнято рішення від 26.06.2024 № 2209-УІІ «Про початок розроблення проєкту Стратегії розвитку Одеської міської територіальної громади до 2027 року» та затверджено розпорядження Одеського міського голови від 03.09.2024 № 678 «Про створення робочої групи з питань підготовки проєкту Стратегії розвитку Одеської міської територіальної громади до 2027 року». Також, Департаментом економічного розвитку Одеської міської ради розпочато підготовку Програми економічного і соціального розвитку міста Одеси на 2025 рік.

Моніторинг наявності та актуальності геопросторової інформації у відповідних базах даних на відповідну територію, відповідності форматів геопросторових даних містобудівної документації вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 року N 632 (632-2021-п) "Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території"

Містобудівна документація, яка міститься в базах даних ГІС МБК, створена, оброблена та архівована більшістю в двох варіантах: в аналоговому на паперових носіях (формат PDF) та в цифровому векторному вигляді (формат SHP).

Базова містобудівна документація місцевого рівня (Генеральний план м. Одеси, та План зонування території (зонінг) виконана в т.ч. у векторному

вигляді (формат SHP) в державній системі координат УСК 2000 (МСК-51). Більша частина детальних планів розроблена, оброблена та архівована також в цифровому векторному вигляді (формат SHP) в державній системі координат УСК 2000 (МСК-51).

Чинна містобудівна документація міста Одеси, а саме: Генеральний план, План зонування території (зонінг) м. Одеси, детальні плани території, розроблені та затверджена **у відповідності до вимог містобудівного законодавства, що діяли на момент її розроблення та затвердження.**

Моніторинг відповідності техніко-економічних показників (індикаторів) проектного та існуючого станів розвитку території відповідно до містобудівної документації, а також досягнутим показникам реалізації програм економічного і соціального розвитку території.

Відсутність відомостей від офіційних джерел інформації (ЄДЕССБ, УДАБІ ОМР) щодо техніко-економічних показників (індикаторів) стану розвитку території не дозволяє об'єктивно оцінювати відповідність їх показникам розвитку території міста.

Моніторинг встановлення відповідності проектних рішень усіх видів містобудівної документації між собою, а також відповідності документам стратегічного планування усіх рівнів; відповідності містобудівної документації чинним нормативно-правовим актам з питань містобудівної діяльності та державним будівельним нормам.

За час, минулий від затвердження генерального плану та плану зонування території (зонінгу) м. Одеси, накопичений певний досвід реалізації їх основних положень виявлено деякі підстави, що зумовлюють необхідність внесення змін до зазначеної містобудівної документації, а саме:

- значний розвиток та забудова приміської зони міста, що змінює масштаби та характер розвитку м. Одеси;
- прийняття Одеською міською радою та виконавчим комітетом за строк, минулий після затвердження генерального плану, низки рішень щодо затвердження детальних планів територій, що уточнюють функціональне використання окремих територій міста, та положення генерального плану;
- фактичні зміни у функціональному використанні багатьох, здебільшого промислових територій міста з їх перепрофілюванням під інші функції;
- необхідність вирішення інженерних та екологічних питань, а саме, проблеми санітарного очищення території міста з розміщенням сміттєпереробного заводу, проблеми створення сучасної системи берегозахисних споруд;
- необхідність реалізації інвестиційних програм та проектів, що з'явилися після затвердження генерального плану, наприклад, щодо розвитку територій колишніх полів фільтрації.

Крім того, потребує оновлення історико-архітектурний опорний план міста, який затверджений Міністерством культури України ще у 2008 році та є складовою частиною чинного генерального плану міста, з урахуванням ухвали Комітетом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО рішення від 25 січня 2023 року про внесення за прискореної процедурою культурно-історичної пам'ятки «Історичний центр міста-порту Одеси» до «Списку Всесвітньої спадщини під загрозою», та, затвердженої у встановленому порядку науково-проектної документації щодо меж

та режимів використання об'єкта всесвітньої спадщини («Історичного центру портового міста Одеси») та його буферної зони.

Одеською міською радою на підставі відповідного обґрунтування прийнято рішення від 18 липня 2018 року № 3468-VII «Про розробку проекту змін до Генерального плану м. Одеси», та рішення від 03.02.2021 р. № 51-VIII «Про розробку проекту змін до плану зонування території (зонінгу) м. Одеси, затвердженого рішенням Одеської міської ради від 19.10.2016 року № 1316-VII».

Після набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» (№ 711-IX від 17.06.2020), були внесені суттєві зміни до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»: встановлено поєднання містобудівної документації із документацією з землеустрою. Відповідно до нього: «генеральний план населеного пункту є одночасно видом містобудівної документації на місцевому рівні та документацією із землеустрою і призначений для обґрунтування довгострокової стратегії планування та забудови території населеного пункту». Також, план зонування територій (зонінг) визначено не як окремий вид містобудівної документації, а як складову частину генерального плану. Детальні плани території, розроблення яких було розпочато до 24.07.2021, що за своїм складом та змістовим наповненням відповідають положенням чинного до 24.07.2021 містобудівного законодавства, зокрема в частині визначення і встановлення функціонального призначення та режиму забудови території, були затверджені рішенням Одеської міської ради у період з 2021 по 2024 роки.

Порівняльний аналіз всіх видів містобудівної документації, чинних на території м. Одеси станом на 31.12.2023 (Генерального плану, Зонінга, детальних планів територій) здійснювався за допомогою програмних засобів ГІС містобудівного кадастру Департаменту на платформі ПЗ ArcGIS, додаток «ГІС-детектор», створений фахівцями Служби містобудівного кадастру, що дозволяє отримати об'єктивну картину прийнятих проектних рішень на різних етапах містобудівного розвитку міста.

Визначено, що стратегічні рішення Генерального плану міста (основні положення), затвердженого у 2015 році, та планувальні рішення плану зонування території (Зонінгу) міста відповідають один одному. Але слід зазначити, що, згідно статті 18 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» (в редакції Закону, що діяла на момент затвердження Зонінгу у 2016 р.), план зонування території розробляється на основі генерального плану населеного пункту з метою визначення умов та обмежень використання території для містобудівних потреб у межах визначених зон. Зонування території повинно здійснюватися з дотриманням в т.ч. таких вимог, як урахування місцевих умов під час визначення функціональних зон, відображення існуючої забудови територій, інженерно-транспортної інфраструктури, а також основних елементів планувальної структури територій. Нажаль, не всі місцеві умови були враховані під час розробки Зонінгу у 2016 року, та виявлена значна кількість проблемних ділянок території міста.

Детальний аналіз суперечностей та невідповідностей містобудівної документації різних рівней було наведено у Аналітичному звіті за результатами містобудівного моніторингу містобудівної документації території міста Одеси за 2023 рік, що затверджений Наказом Департаменту від 15 серпня 2025 року № 29-ОД.

На подальших етапах внесення змін/оновлення містобудівної документації міста необхідно передбачити усунення наявних невідповідностей та суперечностей, які були виявлені під час здійснення містобудівного моніторингу.

Також, визначено, що чинна містобудівна документація міста Одеси (Генеральний план, План зонування території (зонінг) м. Одеси, детальні плани території) не відповідає своїм складом та порядком розроблення/погодження вимогам Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» в редакції станом на 2024 рік, та відповідно, потребує внесення відповідних змін.

За період реалізації Генерального плану м. Одеси з 2015 по 2024 роки, плану зонування території (зонінгу) м. Одеси з 2016 по 2024 роки, а також, у період інформування громадськості щодо початку підготовки аналітичного звіту за 2024 рік, на адресу міської ради надішли звернення від фізичних та юридичних осіб з пропозиціями та зауваженнями щодо внесення змін у чинну містобудівну документацію.

Кількість звернень (пропозицій та зауважень) громадськості щодо внесення змін до Генерального плану та плану зонування території (зонінгу) м. Одеси за період з 2016 по 2023 роки – 71 звернення.

Кількість звернень громадськості, які надійшли під час проведення моніторингу містобудівної документації за 2023 рік у період інформування громадськості щодо початку підготовки аналітичного звіту – 16 звернень.

Кількість звернень громадськості, які надійшли під час проведення моніторингу містобудівної документації за 2024 рік у період інформування громадськості щодо початку підготовки аналітичного звіту – 3 звернення.

Розділ 10. Висновки щодо доцільності внесення змін до містобудівної документації, що включає в себе:

- оцінку загального забезпечення сталого розвитку територій та населених пунктів, відповідності тенденцій розвитку Цілям Сталого Розвитку ООН;
- аналіз сильних і слабких сторін розвитку території, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), характеристику порівняльних переваг, викликів та ризиків щодо перспектив її розвитку;
- обґрунтування необхідності (у разі визначення такої) внесення змін у містобудівну документацію за результатами містобудівного моніторингу.

Сталий розвиток території, як процес якісних змін, повинен бути спрямований на підвищення рівня якості життя та зайнятості населення на основі реалізації комплексу екологічних, соціальних і екологічних заходів державного, регіонального та місцевого рівнів, стабільне соціально-економічне зростання, підвищення ефективності міської економіки.

Основними завданнями сталого розвитку є:

- підвищення привабливості проживання населення на міських територіях, розвиток житлово-комунального господарства, а саме водопровідно-каналізаційної мережі, вулично-дорожньої мережі, мережі з видалення та утилізації побутових відходів, а також структури цивільного захисту населення;
- формування соціально-орієнтованої ринкової економіки, забезпечення можливостей, мотивацій та гарантій праці громадян, якості життя, раціонального споживання матеріальних ресурсів;

- активне співробітництво з усіма країнами і міжнародними організаціями з метою раціонального використання екосистем, забезпечення сприятливого і безпечного майбутнього;

- розвиток місцевого самоврядування до формування соціально - організованого та відповідального громадянського суспільства.

Офіційним документом (резолюцією) Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний в області сталого розвитку на період до 2030 року» від 25 вересня 2015 року, оголошено новий план дій, метою якого є виведення світу на траєкторію сталого та життєстійкого розвитку, та визначені відповідні цілі, у тому числі:

- Ціль 11. «Сталий розвиток міст і громад»: «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів».

Департамент, в межах повноважень, приймає участь у розвитку міста, у тому числі, вирішені питань удосконалення міського планування і управління у такий спосіб, що одночасно забезпечуватиме інклюзивність і загальну рівноправну участь.

SWOT - аналіз характеристика сильних і слабких сторін міста

Сильні сторони		Можливості	
Містоутворюючі фактори	+	Концентрація виробничих, транспортних та торговельних підприємств та об'єктів сфери обслуговування	+
Природно-кліматичні умови	-	Інвестиційна привабливість	+
Розвиток будівельної галузі	+	Рівень автомобілізації населення	-
Слабкі сторони		Загрози	
Обмеження території для розвитку	+	Зовнішня військова агресія	+
Протяжність інженерно-транспортних комунікацій на північ - південь	-	Гальмування економічного розвитку країни, регіону	+
Демографічні диспропорції, динаміка росту та міграція населення	+	Падіння туристичних потоків	-
Невідповідність формату МБД, яка міститься в ГІС МБК, вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 N 632	-		

Для виявлення найбільш важливих внутрішніх і зовнішніх факторів, що мають значення для розвитку використовується SWOT-аналіз.

У SWOT- аналізі визначено сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для міста, що є підставою для підготовки проєктів, які допоможуть громаді міста максимально скористатися існуючими порівняльними перевагами та мінімізувати ризики.

ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - вигідне географічне розташування (у тому числі біля Чорного моря) - людський ресурс - роль міста як обласного, економічного, культурного центру - наявність багатой історично-культурної спадщини - розвинена система громадського обслуговування - розвинена транспортна інфраструктура (громадський транспорт, аеропорт) - позитивна демографічна динаміка 	<ul style="list-style-type: none"> - хаотична переущільнена забудова - недостатній рівень забезпеченості закладами дошкільної та загальної середньої освіти, спорту - брак територій зелених насаджень, комфортних публічних просторів - перевантаженість транспортної мережі - недостатній розвиток громадського транспорту, потребує оновленню - застарілий житловий фонд - не упорядкування паркування та місць зберігання особливого транспорту - нерозвинена велоінфраструктура - зношена інженерна інфраструктура - проблема утилізації відходів та переробка ТПВ - незадовільний стан об'єктів культурної спадщини та їх охорона
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - ефективне використання території в межах міста - розвиток туристичного потенціалу - ревіталізація промислових зон - розвиток громадських центрів поза межами історичного ядра - житлове будівництво за рахунок територій застарілої житлової забудови, тощо - благоустрій зелених зон та створення нових (наприклад парк Ювілейний) - співпраця з територіальними громадами приміських зон 	<ul style="list-style-type: none"> - Втрата традиційного характеру історичного середовища міста - знищення зелених насаджень, та забудова озелених територій - надмірне збільшення рівня автомобілізації - погіршення екологічної ситуації - відсутність комплексного підходу в містобудівній політиці - техногенні катастрофи (затоплення, поширення абразійно-зсувних процесів на окремих ділянках узбережжя м. Одесі, тощо)
ТРАНСПОРТНА ТА ВУЛИЧНА МЕРЕЖА	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - функціонування мережі в місті громадського транспорту, у тому числі мережі швидкісного поза вуличного транспорту (швидкісний трамвай, морській транспорт вдовж побережжя) - наявність стійкого попиту на громадський транспорт - проходження транспортних міжнародних коридорів - функціонування міжнародного аеропорту - щорічне збільшення видатків на 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатні темпи розвитку мережі громадського транспорту, у тому числі швидкісного трамваю - високий рівень фізичного зносу рухомого складу громадського транспорту - велика кількість автомобілів приводить до зменшення ресурсу основних об'єктів вуличної мережі - недостатня кількість місць для зберігання автомобілів, перевантаження вуличної мережі

розвиток транспортної інфраструктури	<ul style="list-style-type: none"> - великий відсоток транзитного транспорту, що рухається містом (наприклад, в порт) - збільшення шумового дискомфорту від збільшення автомобілів, від аеропорту, залізниці, обмеження по використанню території санітарно-захисних смуг
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - залучення інвестицій в розвиток транспортної інфраструктури - покращення транспортних зв'язків між районами міста - підвищення рівня комфорту пересування на громадському транспорті - покращення умов безпеки руху - зменшення кількості викидів та шумового дискомфорту за рахунок розвитку транспортної інфраструктури – - влаштування нових транспортних розв'язків, продовження будівництва магістральної вулиці «Південь-Північ») - створення додаткових місць для паркування та зберігання особистого легкового транспорту 	<ul style="list-style-type: none"> - недостатнє фінансування для реалізації запропонованих заходів - несвоєчасне оновлення рухомого складу громадського транспорту призведе до погіршення умов безпеки руху - недостатня кількість місць зберігання автомобілів призведе до зменшення пропускної спроможності вулиць із за припаркованих автомобілів
ЖИТЛОВЕ БУДІВНИЦТВО	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - високий ринковий попит на житло в новобудовах - наявність нового привабливого житлового фонду - різноманітність типів житлового фонду 	<ul style="list-style-type: none"> - хаотична переущільнена забудова - точкова забудова без урахування комплексного підходу - зношеність житлового фонду - перевантаження центру - енергонеєфективне житло - низький рівень благоустрою житлового середовища - недостатня житлова забезпеченість - існуючий житловий фонд частково розташований в межах санітарно-захисних зон
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - раціональне використання території міста - житлове будівництво за рахунок реконструкції територій застарілої житлової забудови, тощо 	<ul style="list-style-type: none"> - надмірне підвищення щільності - зниження рівня комфортності житлового середовища
ПРОМИСЛОВІСТЬ ТА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ	
Сильні сторони	Слабкі сторони

<ul style="list-style-type: none"> - вигідне географічне розташування - роль міста як економічного центру - розвинена транспортна інфраструктура, у тому числі міжнародного значення (порт, залізничний та автомобільний транспорт, аеропорт) - сформовані промислові райони, що забезпечують робочі місця населенню 	<ul style="list-style-type: none"> - скорочення обсягів виробництва - розміщення деградованих промислових зон біля центральної частини міста - санітарно-захистні зони, що розповсюджуються на житлову забудову - занедбані промислові зони
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - ефективне використання території в межах міста - ревіталізація і реструктуризація промислових зон, зменшення рівня забруднення - залучення інвестицій в виробничі види діяльності - зростання зайнятості населення - створення технопарків, індустриальних парків, науково-виробничих кластерів - співпраця з приміськими територіями прилеглих територіальних громад 	<ul style="list-style-type: none"> - погіршення екологічної ситуації - техногенні катастрофи (затоплення, зсуви та інш.) - зниження санітарного благополуччя та погіршення стану здоров'я населення
ОЗЕЛЕННЯ ТЕРИТОРІЇ МІСТА	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - прибережна зона Чорного моря - наявність об'єктів природно-заповідного фонду 	<ul style="list-style-type: none"> - брак зелених насаджень та територій озелених, загального користування - низький рівень благоустрою паркових зон - незадовільний стан акваторії Чорного моря через забруднення хімічними та органічними речовинами - виникнення надзвичайних ситуацій, пов'язаних із зсувами, затопленнями тощо
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - використання зелених зон для створення озелених територій загального користування (парків, скверів, бульварів) - впровадження та моніторинг реалізації природоохоронних та екологічних орієнтованих проектів - запровадження системи моніторингу за основними компонентами навколишнього природного середовища та станом здоров'я населення 	<ul style="list-style-type: none"> - знищення зелених насаджень та територій зелених зон - зниження санітарного благополуччя та погіршення стану здоров'я населення - знищення флори та фауни водних об'єктів (акваторії Чорного моря) через відсутність очисних споруд
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - привабливість міста як населеного пункту, внесеного до Списку історичних населених місць України - наявність багатої історико-культурної спадщини - наявність об'єктів всесвітньої спадщини 	<ul style="list-style-type: none"> - незадовільний стан об'єктів культурної спадщини - відсутність правового регулювання містобудівної діяльності в історичних ареалах міста (відсутність затвердженої у встановленому порядку науково-проектної документації щодо меж та режимів використання об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО («Історичного центру портового міста Одеси») та його буферної зони - неконкретність режимів охоронних зон об'єктів культурної спадщини та історичних ареалів - велика кількість втрачених пам'яток - поява дисгармонійних об'єктів в історичній частині міста
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - розвиток туристичного і культурного потенціалу міста - регенерація територій історичного ареалу 	<ul style="list-style-type: none"> - втрата традиційного характеру історичного середовища міста
ІНЖЕНЕРНЕ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - широка розгалуженість інженерних мереж - наявність поверхневих та підземних водозаборів - очисні споруди господарсько-побутової каналізації - наявність джерел централізованого теплопостачання 	<ul style="list-style-type: none"> - високий рівень зношеності інженерних мереж та об'єктів - вичерпаність резервів та понижений рівень надійності - часті аварійні ситуації на інженерних мережах - ускладнені умови проведення ремонтних робіт та усунення аварійних ситуацій на інженерних мережах в центральній (історичній) частині міста - недостатність фінансування для розвитку та реконструкції інженерних мереж - нестача бюджетних коштів для реалізації проектів з енергозбереження в комунальних установах, підприємствах, закладах освіти, охорони здоров'я, тощо - невисока енергоефективність інженерного обладнання - недостатнє запровадження енергозберігаючих та інших сучасних технологій - невідповідність нормативів

	<p>водопостачання, водовідведення фактичному водопостачанню та водовідведенню</p> <ul style="list-style-type: none"> - значні втрати при транспортуванні теплоносіїв - недосконала системи технології очищення води - брак очисних споруд дощової каналізації та випусках у водні об'єкти - відсутність вільних земельних ділянок для розміщення нових об'єктів інженерної інфраструктури
Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - оновлення інженерних мереж - застосування сучасного обладнання дозволить збільшити потужність інженерних об'єктів без збільшення їх територіальних розширень - застосування сучасних матеріалів при прокладанні інженерних мереж дозволить збільшити строк експлуатації та їх пропускну здатність, зменшити втрати при транспортуванні - запровадження енергоефективних та енергозберігаючих технологій зменшить навантаження на інженерні мережі - звільнення міських територій при переведенні повітряних ЛЕП у кабельне виконання - розробка галузевих схем - резервування територій для подальшого розвитку інженерних мереж 	<ul style="list-style-type: none"> - невиконання планів реконструкції мереж та їх розвитку спричиняє збільшення аварійності на інженерних мережах - невиконання планів по розвитку та реконструкції унеможливило підключення нових об'єктів будівництва та інших споживачів - прориви водо несучих мереж призводить до підтоплень існуючої забудови та підвищують імовірність розвитку зсувних процесів - зниження санітарного благополуччя та погіршення стану здоров'я населення - високий рівень зношеності інженерно-комунікаційної інфраструктури знижує інвестиційну привабливість для ділянок нового будівництва
ГРОМАДСЬКЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ	
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ul style="list-style-type: none"> - роль міста як обласного, економічного, культурного центру - розвинена система громадського обслуговування - високий рівень забезпечення об'єктами торгівлі, громадського харчування, медицини, вищої освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - перевантаження історичного центру - недостатній рівень забезпеченості закладами дитячої освіти, спорту, культури - дефіцит об'єктів громадського обслуговування у нових житлових районах - недостатня розвиненість інфраструктури для проведення міжнародних заходів, діяльності міжнародних організацій - брак комфортних публічних просторів

Можливості	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - розвиток громадських центрів поза межами історичного ядра - залучення інвестицій - співпраця з населеними пунктами та територіальними громадами приміської зони 	<ul style="list-style-type: none"> - різке зростання маятникової міграції

За результатами проведеної комплексної оцінки (SWOT - аналізу) містобудівного розвитку міста Одеси за основними факторами, встановлено сильні та слабкі сторони, виявлено систему обмежень, існуючих та потенційних ризиків та загроз, а також можливості міста, які повинні бути вирішені при внесенні змін до Генерального плану міста та іншої містобудівної документації місцевого рівня.

Обґрунтування необхідності внесення змін у містобудівну документацію за результатами містобудівного моніторингу.

Аналіз стану містобудівної документації на місцевому рівні та відповідності реалізованих проектних рішень містобудівній документації у м. Одесі станом на 31.12.2024 р., а також розробка, затвердження та реалізація містобудівної документації на місцевому рівні суміжних з містом об'єднаних територіальних громад (Таїровська ОТГ; Авангардівська ОТГ; Усатівська ОТГ; Красносільська ОТГ; Фонтанська ОТГ), без врахування положень чинної містобудівної документації м. Одеси, а в деяких випадках і з суперечностями, показує, що внесення змін до чинної містобудівної документації, зокрема генерального плану, має відбуватись на новому, більш якісному рівні, із застосуванням комплексного підходу з врахуванням актуальної містобудівної ситуації, як в самому місті, так і поза його межами.

Внесення змін в Генеральний план міста має відбуватись у відповідності з чинним містобудівним законодавством, у чіткому виконанні положень Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 31 грудня 2024 № 1557), із застосуванням функціоналу Містобудівного кадастру державного рівня (МБКД), згідно постанови Кабміну від 09 серпня 2024 р., № 909 «Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо запровадження Містобудівного кадастру на державному рівні», в послідовності заходів, що передують розробці проекту змін до Генерального плану міста, а саме: розробка та затвердження науково-проектної документації щодо меж та режимів використання об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Історичний центр Одеси» та його буферної зони, розробка на його основі та затвердження оновленого історико-архітектурного опорного плану м. Одеси.

Під час розробки завдання на розробку проекту змін до генерального плану м. Одеси або концепції інтегрованого розвитку міської територіальної громади мають бути враховані фактичні зміни в функціонально-планувальній організації території міста, як фактори, що мають бути закладені як в стратегію розвитку міста на найближчі роки так і в містобудівну документацію (внесення змін в Генеральний план міста).

Залишаються актуальними завдання, що були визначені як невідкладні основні стратегічні цілі чинного Генерального плану 2015 р. по забезпеченню розвитку міста на довгострокову перспективу, а також проблеми, які були визначені в Аналітичному звіті моніторингу містобудівної документації за 2023 рік. Вони мають отримати новий імпульс під час внесення змін в чинну документацію просторового розвитку території.

За результатами проведення містобудівного моніторингу за 2024 рік виявлена необхідність врахування висновків Аналітичного звіту моніторингу містобудівної документації за 2023 рік, що передбачають оновлення та внесення змін до: Генерального плану міста Одеси; плану зонування території (зонінгу) м. Одеси (згідно з чинним законодавством, як складовій Генерального плану) з врахуванням актуальної ситуації в країні, регіоні, місті, та розробки містобудівної документації на сучасному рівні відповідно до вимог чинного містобудівного законодавства:

- ст. 7 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації (затверджено Постановою КМ України № 926 від 01.09.2021 зі змінами);

Також визначено, що початок розробки проекту змін до Генерального плану міста можливий тільки після розроблення та затвердження нового історико-архітектурного опорного плану м. Одеси, як складової частини проекту змін до Генерального плану міста. Але, після ухвали рішення про внесення за прискореної процедурою культурно-історичної пам'ятки «Історичний центр міста-порту Одеси» до «Списку Всесвітньої спадщини під загрозою» Комітет всесвітньої спадщини ЮНЕСКО від 25 січня 2023 року, була визначена необхідність у передньому розробленні та затвердженні плану управління об'єктом всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Історичний центр Одеси» та його буферної зони.

ВИСНОВКИ:

За результатами моніторингу містобудівної документації станом на 2024 рік підтвержені актуальні питання, що потребують уваги:

- Містобудівна документація потребує оновлення та внесення відповідних змін;
- Потребують уважного розгляду та при необхідності врахування при розробленні проекту змін до містобудівної документації пропозиції громадськості, а також усі виявлені технічні помилки фахівцями Департаменту (додатки 2,3).

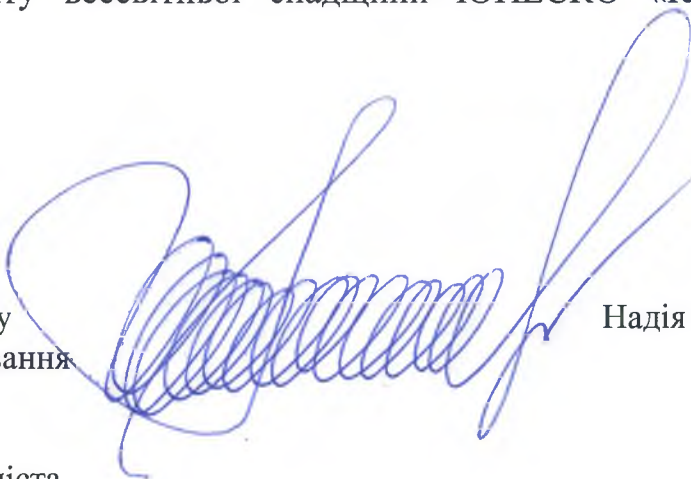
З урахуванням вищевказаних проблем, у тому числі: із визначенням терміну початку розробки проекту змін до містобудівної документації, та за результатами містобудівного моніторингу за 2024 рік; пропонуємо виконати заходи щодо оновлення/внесення змін у містобудівну документацію у наступній послідовності:

1. Проведення процедури оновлення містобудівної документації (Генерального плану м. Одеси), яке не пов'язане із внесенням змін до неї, що передбачає актуалізацію картографо-геодезичної основи;

2. Розробка та затвердження Концепції інтегрованого розвитку території Одеської територіальної громади, як вихідних даних для розроблення містобудівної документації на місцевому рівні, згідно з Порядком, затвердженим Міністерством розвитку громад та територій України від 22.09.2022 № 172 (може виконуватись одночасно з процедурою оновлення);

3. Розробка та затвердження проекту внесення змін до Генерального плану м. Одеси (можливо розпочати після розроблення та затвердження нового історико-архітектурного опорного плану м. Одеси, розробленого з урахуванням науково-проектної документації щодо меж та режимів використання об'єкту та буферної зони об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Історичний центр Одеси»).

Виконувач обов'язків
директора Департаменту
архітектури, містобудування
та земельних відносин
Одеської міської ради –
головного архітектора міста

Надія НОВІКОВА

Виконавець:
ОЛЕНІНА Марія

ДОДАТКИ:

Додаток №1. Завдання на проведення містобудівного моніторингу.

Додаток №2. Таблиця результатів розгляду пропозицій громадськості щодо внесення змін до Генерального плану і плану зонування території (зонінгу) м. Одеси.

Додаток №3. Таблиця результатів розгляду зауважень та пропозицій щодо відповідності Генерального плану і плану зонування території (зонінгу) м. Одеси, що виявлені структурними підрозділами Департаменту під час моніторингу.

Додаток № 4. Перелік щойно виявлених об'єктів культурної спадщини у м. Одеса, взятих на державний облік відповідно до наказів органу охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної адміністрації станом на 30 вересня 2025 року (за інформацією Департаменту культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини Одеської обласної державної (військової) адміністрації).

Додаток № 5. Протокол громадських слухань проекту Аналітичного звіту за результатами проведення містобудівного моніторингу містобудівної документації міста Одеси за 2024 рік.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лист управління державного архітектурно-будівельного контролю Одеської міської ради від 08.09.2025 № 01-8/162вх;
2. Лист Хаджибейської районної адміністрації Одеської міської ради від 11.09.2025 № 3032/01-20;
3. Лист Департаменту праці та соціальної політики Одеської міської від 16.09.2025 № 02-19/427;
4. Лист Управління капітального будівництва Одеської міської ради від 18.09.2025 №02-04/1490;
5. Лист Департаменту екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради від 08.09.2025 № 0119/2114;
6. Лист Департаменту міського господарства Одеської міської ради від 16.09.2025 № 01-59/1668;
7. Лист Одеської обласної Державної адміністрації Одеської обласної військової адміністрації. Департамент культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини від 03.10.2025 №3050/10/01-12/2-25/1371;
8. Лист Департаменту міжнародного співробітництва, культури та маркетингу Одеської міської ради від 23.09.2025 № 09-13/334;
9. Лист Одеської обласної Державної адміністрації управління з питань містобудування та архітектури від 15.09.2025 № 809/01-29/2-25/12704Г;
10. Лист, комунальне підприємство «ОДЕСМІСЬКЕЛЕКТТРОТРАНС» Одеської міської ради від 03.09.25 №09/11-1325;
11. Лист Одеської міської ради управління інженерного захисту території міста та розвитку узбережжя від 08.09.2025 № 09/01-11/585 вх;
12. Лист КП «Одеське міське проектно-виробниче бюро архітектури та містобудування Одеської міської ради КП «ОДЕСПРОЕКТ» Одеської міської ради від 02.09.2025 № 1100 вих;
13. Лист Філії «ІНФОКСВОДОКАНАЛ» від 05.09.2025 № 3727-09/8184;
14. Лист Пересипська районна адміністрація Одеської міської ради від 08.09.2025 № 01-03-45/117;
15. Лист Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації від 08.09.2025 №2177/06/05-33/2-25/3484;
16. Лист ДСНС України Головне Управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Одеській області від 10.09.2025 № 6001.3-6870/60 09/07;
17. Лист Київська районна адміністрація Одеської міської ради від 05.09.2025 № 2853/01-11;
18. Лист Департаменту освіти та науки Одеської міської ради від 11.09.2025 №4514/01-14/4784;
19. Лист Акціонерне товариство «ОДЕСАГАЗ» від 12. Вересня 2025 №225/09;
20. Лист Департаменту економічного розвитку Одеської міської ради від 23.09.2025 № 1563/01-41/02;
21. Лист Міністерства охорони здоров'я України Державне некомерційне підприємство «Український науково-дослідний інститут реабілітації та

- курортології міністерства охорони здоров'я України» від 16.09.2025 № 01-12/770;
22. ДЕРЖСТАТ Головне управління статистики в Одеській області (ГУС в Одеській області) від 29.09.2025 № 04.1-03/177-25;
  23. Державна інспекція архітектури та містобудування України (ДІАМ) від 15.09.2025 № 5847/03/18-25;
  24. Лист КП «ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ» міста Одеси Одеської міської ради від 12.09.2025 № 01-18/968;
  25. Лист Департаменту транспорту, зв'язку та організації дорожнього руху Одеської міської ради від 11.09.2025 №01-41/2771;
  26. Лист КП «Одестранспарксервіс» від 30.09.2025 №23/05-09;
  27. Лист ДЕРЖГЕОКАДАСТРА Головне управління ДЕРДГЕОКАДАСТРУ в Одеській області від 29.09.2025 №18-15-0.8-5070/2-25